Eil Sekr.

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

ZITTING 1981 – 1982-23

Landsverordening tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen.

AANBIEDING

No. 1

De Gouverneur van de Nederlandse Antillen biedt aan de Staten ter goedkeuring aan een ontwerp-Landsverordening tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen.

Willemstad, de 19de februari 1982.

B. M. LEITO.

De Minister van Algemene Zaken,

D. F. MARTINA.

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

ZITTING 1981–1982-23

Landsverordening van de tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen.

ONTWERP

No. 2

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van de Nederlandse Antillen,

In overweging hebbende:
dat het wenselijk is het archiefwezen in de Nederlandse Antillen bij landsverordening te regelen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Hoofdstuk I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze landsverordening bepaalde wordt verstaan onder:
   a. de Minister: de Minister van Algemene Zaken;
   b. archiefbewaarplaatsen: de in artikel 12 bedoelde archiefbewaarplaatsen;
   c. archiefbescheiden:
      1. bescheiden, ongeacht hun vorm, door overheidsorganen ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd daaronder te berusten;
      2. bescheiden, ongeacht hun vorm, met bestemming als bedoeld onder 1., ontvangen of opgemaakt door instellingen op personen, wier rechten of functies op enig overheidsorgaan zijn overgegaan;
      3. bescheiden, ongeacht hun vorm, welk ingevolge overeenkomsten met of beschikkingen van instellingen of personen dan wel uit andere hoofde in de archiefbewaarplaatsen zijn opgenomen om daar te berusten;
      4. reprodukties, welke bij of krachtens landsverordening in de plaats zijn gesteld van de onder 1., 2., of 3. bedoelde archiefbescheiden of welke op grond van het bepaalde in artikel 4 zijn vervaardigd;

d. beheer van archiefbescheiden: de bewaring in goede en geordende staat, alsmede de vernietiging van archiefbescheiden volgens bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te stellen regelen;
e. overheidsorganen: de organen van het Land, waaronder medebegrepen:
   1. hun functionarissen, de overheidsdiensten, – instellingen en hun functionarissen;
   2. commissies ingesteld door landsorganen;
   3. rechtspersonen en privaatrechtelijke instellingen, waarin de overheid in belangrijke mate participeert, die, afgezien van hun rechtsvorm, door de hen opgedragen verzorgingsgebied als een verlengstuk van de overheid zijn te beschouwen;
   4. organen, welke voor of na de totstandkoming van deze landsverordening zijn of zullen worden opgeheven;
f. landsarchivaris: de in de artikelen 11 en 12 bedoelde archivaris.

Artikel 2

De overheidsorganen zijn verplicht tot het beheer van de onder hen berustende archiefbescheiden, onverminderd hun bevoegdheid tot vervreemding en inbewaringgeving volgens bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te stellen regelen.

Artikel 3

Indien archiefbescheiden ten onrechte berusten onder een ander overheidsorgaan dan dat waaronder zij behoren te berusten, draagt het betrokken overheidsorgaan er zorg voor, dat die bescheiden te bestemder plaatse geraken.

Artikel 4

Ieder die archiefbescheiden onder zich heeft, is verplicht deze binnen vier weken, nadat hij een daartoe strekkende kennisgeving bij aangetekend schrijven heeft ontvangen, aan het overheidsorgaan, waaronder zij volgens de bepalingen van deze landsverordening zouden behoren te berusten, voor rekening en risico van dit overheidsorgaan af te staan, teneinde het in de gelegenheid te stellen hiervan een reproduktie te vervaardigen. Het overheidsorgaan geeft de archiefbescheiden binnen een maand na ontvangst terug aan degene, die deze heeft afgestaan, ook al kan de overheid op die bescheiden uit andere hoofde rechten doen gelden.

Artikel 5

1. De onder de overheidsorganen berustende archiefbescheiden, welke ouder zijn dan 40 jaar, worden binnen een tijdvak van tien jaar naar de bij of krachtens deze verordening voor de bewaring daarvan aangewezen archiefbewaarplaatsen overgebracht.
2. Omtrent de overbrenging van archiefbescheiden en de bevoegdheid deze eerder te doen plaatsvinden of in bij-

zondere gevallen, alsmede voorzover enig wettelijk voorschrift daartoe aanleiding geeft, deze te doen opschorten, worden regelen vastgesteld bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.

Artikel 6

Omtrent de bouw, verbouwing, inrichting en verandering van inrichting van de archiefbewaarplaatsen en de ingebruikneming van gebouwen of gedeelten van gebouwen als archiefbewaarplaats worden regelen vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 7

1. De archiefbescheiden, welke in de archiefbewaarplaatsen berusten, zijn openbaar. De openbaarheid van archiefbescheiden kan, tenzij deze bescheiden ouder zijn dan honderd jaar, worden beperkt bij hun overbrenging of bij de in artikel 1, eerste lid bedoelde overeenkomsten en beschikkingen, volgens regelen vast te stellen bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.
2. Wanneer het openbaar belang dit dringend vereist kan de openbaarheid van archiefbescheiden bovendien worden beperkt volgens regelen vast te stellen bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.
3. Ieder is, behoudens de beperkingen, welke ten aanzien van de openbaarheid zijn gesteld, bevoegd de in het vorige lid bedoelde archiefbescheiden kosteloos te raadplegen en daarvan of daaruit afbeeldingen, afschriften of uittreksels te maken of op zijn kosten te doen maken. Omtrent de wijze waarop en de gevallen waarin deze bevoegdheid kan worden beperkt, worden regelen vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.
4. Omtrent de uitlening van archiefbescheiden, welke in de archiefbewaarplaatsen berusten, worden regelen vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 8

De beheerders van de archiefbewaarplaatsen zijn bevoegd tot het opmaken en afgeven van afschriften van of uittreksels uit de aldaar berustende archiefbescheiden.

Artikel 9

Omtrent de opleiding tot en het verkrijgen van de hoedanigheid van hoger en middelbaar archiefambtenaar in overheidsdienst worden regelen vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 10

1. Er is een Archiefraad, welke bestaat uit tenminste 7 leden, van wie in elk geval één lid van ieder eiland afkomstig moet zijn. De Archiefraad heeft tot taak de Minister danwel de bestuurscolleges van de eilandgebieden desgevraagd of uit eigen beweging voorlichting te geven of van advies te dienen in zaken, welke op het archiefwezen betrekking hebben.

2. De Gouverneur benoemt en ontslaat de leden van de Archiefraad.
De benoeming geschiedt voor een tijdvak van 4 jaar; het lidmaatschap eindigt bij het bereiken van de vijfenzestigjarige leeftijd. Het Hoofd van het Centraal Historisch Archief, alsmede het Hoofd van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken van het Ministerie van Algemene Zaken, zijn ambtshalve lid deze raad.
De Gouverneur wijst een van de leden tot voorzitter aan.
3. De Gouverneur benoemt en ontslaat een secretaris, die lid van de Archiefraad kan zijn.
4. De werkwijze van de Archiefraad wordt geregeld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Hoofdstuk II

ARCHIEFBESCHEIDEN VAN HET LAND

Artikel 11

1. Er is onder de Minister een landsarchiefdienst genaamd Centraal Historische Archief. Deze dienst staat onder leiding van een hoofd, dat de hoedanigheid bezit van hoger archiefambtenaar als bedoeld in artikel 9. Deze draagt de titel van algemene landsarchivaris.
2. Het Centraal Historisch Archief heeft onder leiding van de algemene landsarchivaris tot taak de in de landsarchiefbewaarplaatsen aanwezige archiefbescheiden te beheren, toegankelijk en openbaar te maken.
3. De verdere taak en de organisatie van het Centraal Historisch Archief worden geregeld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikel 12

1. Te Willemstad op Curaçao is gevestigd de algemene landsarchiefbewaarplaats, welke wordt beheerd door de algemene landsarchivaris.
2. De algemene landsarchiefbewaarplaats is bestemd tot bewaring van de archiefbescheiden van overheidsorganen, waarvan de functies zich over het gehele gebied der Nederlandse Antillen of over een groter gebied der Nederlandse Antillen of over een groter gebied dan dat van één eiland hebben uitgestrekt of uitstrekken. Voorts is de algemene landsarchiefbewaarplaats bestemd tot bewaring van de archiefbescheiden van andere overheidsorganen voorzover daarvoor geen afzonderlijke archiefbewaarplaatsen is bestemd.
3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen op de eilanden van de Nederlandse Antillen bijzondere landsarchiefbewaarplaatsen worden gevestigd, welke ressorteren onder het Centraal Historisch Archief.
4. Een bijzondere landsarchiefbewaarplaats wordt beheerd door een hoger archiefambtenaar als bedoeld in artikel 9, die de titel draagt van landsarchivaris.
5. De Minister is bevoegd in bijzondere gevallen een landsarchivaris te benoemen, die niet de in het vierde lid van dit artikel genoemde hoedanigheid van hoger archiefambtenaar bezit.

6. Een bijzondere landsarchiefbewaarplaats is bestemd tot bewaring van de archiefbescheiden van landsorganen, waarvan de functies zich tot het gebied van het betreffende eiland hebben uitgestrekt of uitstrekken.
7. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan een bijzondere landsarchiefbewaarplaats worden aangewezen tot bewaring van de archiefbescheiden van de overheidsorganen van ene of meerdere eilanden.

Artikel 13

De Staten van de Nederlandse Antillen, de Raad van Advies, de Algemene Rekenkamer, de Sociaal Economische Raad en andere Hoge Colleges van de Nederlandse Antillen, dragen zorg voor het beheer van hun archiefbescheiden, voorzover deze niet op grond van het bepaalde in artikel 5 zijn overgebracht naar de algemene landsarchiefbewaarplaats.

Artikel 14

De ministers dragen zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de ministeries en de daaronder ressorterende overheidsorganen, voor zover deze bescheiden niet op grond van het bepaalde in artikel 5 zijn overgebracht naar de algemene landsarchiefbewaarplaats.

Artikel 15

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, wordt geregeld de wijze waarop de in de artikelen 13 en 14 bedoelde zorg zal worden uitgeoefend.

Artikel 16

Onder de bevelen van de minister oefent de algemene landsarchivaris overeenkomstig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen te stellen regelen, toezicht uit op de zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de overheidsorganen.

Artikel 17

Onder de bevelen van de minister oefent het hoofd van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken, overeenkomstig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen te stellen regelen, toezicht uit op het beheer van de archiefbescheiden van de overheidsorganen, voorzover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar een landsarchiefbewaarplaats.

Hoofdstuk III

ARCHIEFBESCHEIDEN VAN EILANDGEBIEDEN

Artikel 18

1. De bestuurscolleges dragen zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de eilandsorganen overeenkomstig een bij eilandsverordening vast te stellen regeling.

2. De regeling als bedoeld in het eerste lid houdt voorzieningen in omtrent de zorg, het beheer en de bewaring van de betreffende archiefbescheiden, alsmede omtrent het toezicht daarop.
3. Deze voorzieningen worden getroffen zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van deze verordening.

Hoofdstuk IV

STRAFBEPALING

Artikel 19

1. Hij die aan de bij artikel 4, eerste volzin, gestelde verplichting niet voldoet, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste vijfduizend gulden.
2. Het in het eerste lid strafbaar gestelde feit is een overtreding.

Artikel 20

1. Indien een in het artikel 19 strafbaar gesteld feit wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolging ingesteld en worden de straffen uitgesproken:
   hetzij tegen die rechtspersoon;
   hetzij tegen hen, dit tot het feit opdracht hebben gegeven of die feitelijk de leiding hebben gehad bij het verboden handelen of nalaten;
   hetzij tegen beiden.
2. Een in het artikel 19 strafbaar gesteld feit wordt onder meer begaan door of vanwege een rechtspersoon, indien het wordt begaan door personen, die hetzij uit hoofde van een dienstbetrekking, hetzij uit andere hoofde handelen in de sfeer van de rechtspersoon, ongeacht of deze personen ieder afzonderlijk het strafbare feit hebben begaan, dan wel bij hen gezamenlijk de elementen van het strafbare feit aanwezig zijn.
3. Indien een strafvervolging wordt ingesteld tegen een rechtspersoon, wordt deze tijdens de vervolging vertegenwoordigd door de bestuurder en, indien er meer bestuurders zijn, door één dezer. De vertegenwoordiger kan bij gemachtigde verschijnen.
   De rechter kan de persoonlijke verschijning van een bepaalde bestuurder bevelen; hij kan alsdan zijn medebrenging gelasten.
4. Voor wat betreft het in het artikel 19 strafbaar gestelde feit, worden rechtspersonen voor de toepassing van artikel 20 van het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen geacht te wonen, waar zij zijn gevestigd.
5. Indien een strafvervolging wordt ingesteld tegen een rechtspersoon, geschieden de in het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen voorgeschreven betekeningen, dagvaardingen, oproepingen, kennisgevingen of andere mededelingen, aan de persoon of de woonplaats van de bestuurder en indien er meer bestuurders zijn, van één dezer of op de plaats waar het bestuur zitting of kantoor houdt, behoudens, indien het een dag-

vaarding betreft, overeenkomstig toepassing van artikel 130, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen.

6. Voor de toepassing van dit artikel worden met een rechtspersoon gelijkgesteld een maat- of vennootschap, een andere vereniging van personen, een doelvermogen of welke andere samenwerkingsvorm dan ook.

Hoofstuk V

SLOTBEPALING

Artikel 21

1. Deze landsverordening kan worden aangehaald als „Archieflandsverordening" met vermelding van het jaar, waarin zij in het Publicatieblad is verschenen.
2. Zij treedt in werking op een bij landsbesluit, te bepalen tijdstip.

Gegeven te , de

De Minister van Algemene Zaken,

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

ZITTING 1981–1982-23

Landsverordening tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Algemene beschouwingen

De archieven van de Nederlandse Antillen betreffen de periode van het Nederlandse bestuur van na 1621 (oprichting West-Indische Compagnie) en na 1634 (bezetting van Curaçao onder leiding van Johannes van Walbeeck en Pierre le Grand). De eerste bestuursbescheiden dateren van ca. 1713.
Bij Koninklijke besluiten van 22 december 1915, Stbl. nrs. 518-519, 7 juli 1919, Stbl. nrs. 468-469 en 12 mei 1930, Stbl. nrs. 165-166, werd de overbrenging naar Nederland geregeld van de in Suriname en de Nederlandse Antillen aanwezige openbare en notariële oude archieven, dagtekenende van vóór 1 januari 1846. Met uitzondering van een aantal bescheiden welke in de Nederlandse Antillen zijn achtergebleven, bevinden onze archieven van vóór het midden van de 19de eeuw zich sindsdien in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage.

De archiefbescheiden, welke zich in de Nederlandse Antillen bevinden, hetzij deze nog aanwezig zijn bij de bestuurskantoren, hetzij in de algemene landsarchiefbewaarplaats te Willemstad, dateren vanaf 1846.
De Koninklijke besluiten tot verplaatsing van onze archieven naar Nederland werden om conserveringsredenen genomen. Immers van een bewuste archiefzorg was hier te lande in die tijd nog geen sprake, zodat de bescheiden door de invloed van het klimaat en de vraatzucht van ongedierte in een treurige toestand waren geraakt.

In het bijzonder was het de archivaris Th. Morren, verbonden aan het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage, die in 1915–1916 belast werd met de opsporing en de verzending van de bescheiden naar Nederland. Veel van hetgeen anders verloren zou zijn gegaan werd door deze maatregel gered.

Intussen is hier te lande op archiefgebied veel verbeterd. De vraag rijst vanzelfsprekend of het tijdstip voor teruggave van de thans in Nederland verblijvende archieven niet gekomen is. Ook in Nederland aanvaardt men het beginsel, dat archieven, welke immers de geschreven geschiedenis van een volk bevatten, geplaatst moeten zijn binnen de gemeenschap waartoe ze behoren. Indien, aldus dit beginsel, een bestuur wordt opgeheven en zijn rechten of functies overgaan op een ander bestuur, dan wordt het archief, dat de neerslag van die rechten of functies vormt, aan de rechtsopvolger overgedragen. Aan Nederland zal dan ook zeker om teruggave worden gevraagd.

In dit verband wordt verwezen naar de Nederlandse archiefwetgeving, die evenals dit ontwerp ervan uitgaat, dat overheidsarchiefbescheiden behoren te berusten onder het overheidsorgaan waar die bescheiden rechtens toe behoren (zie de Archiefwet 1962, art. 3, 4 en 39). De Antilliaanse regering acht zich de rechtsopvolgsters van de bestuurs- en rechtsprekende colleges, welke voorheen **in de Nederlandse Antillen** hebben gefungeerd. Zij acht het echter, gezien het grote culturele belang van de historische archieven voor de Antilliaanse gemeenschap, noodzakelijk eerst te voldoen aan de redelijke eisen voor veilige bewaring van die archieven. De huisvesting van de te Willemstad aanwezige archieven is ten dele redelijk te noemen; ten dele moet daarin nog worden voorzien. In dit verband kan worden medegedeeld dat er plannen zijn voor een geheel nieuw archiefgebouw dat aan de te stellen eisen voor brandveiligheid en klimaatregeling zal voldoen. Dat gebouw zal naast bewaarplaats voor de historisch waardevolle archieven de plaats zijn waar de burger de gelegenheid wordt gegeven in de overheidspapieren te zoeken naar gegevens, die hem bewijzen verschaffen omtrent zijn eigen indentiteit dan wel zijn rechten en verplichtingen.

Voor onze jonge natie betekent dat gebouw de plaats waar de nationale geschiedenis zal worden gereconstrueerd.

Tot de ingebruikneming van bedoeld gebouw zal over de in Nederland aanwezige gegevens daaromtrent kunnen worden beschikt door middel van microfilms gemaakt van de originele bescheiden. Daarnaast kan eveneens film- of fotomateriaal worden verkregen van andere gegevens, b.v. van die, welke aanwezig zijn in het archief van de eerste West-Indische Compagnie.

Dit ontwerp beoogt, in navolging van hetgeen op dit gebied in andere landen, waaronder Nederland, is gedaan, te voorzien in een wettelijke regeling voor het gebruik door een ieder, die zulks wenst, van overheidsgegevens welke ouder zijn dan veertig jaar. Een regeling van het archiefwezen is van belang zowel voor de overheidsorganen als voor de particuliere recht- of bewijszoekenden en de beoefenaars van het historische onderzoek. Raadpleging van bedoelde overheidsbescheiden wordt mogelijk gemaakt door de bepaling, dat de archiefbescheiden, welke berusten in de archiefbewaarplaats (en), in principe openbaar zijn. Een daarop aansluitende regeling betreft de regelmatige overbrenging van de veertig jaar oude archiefbescheiden van de administraties naar de openbare archiefbewaarplaatsen.

Niemand heeft het recht zich overheidsbescheiden toe te eigenen.

Afgezien van de mogelijkheid gebuik te maken van de reeds bestaande in de huidige wetgeving neergelegde procedure met betrekking tot het instellen van rechtsvorderingen is hier bovendien een regeling getroffen om de overheidsorganen in de gelegeheid te stellen van de overheidsbescheiden, welke zich in particuliere handen bevinden, reproducties te vervaardigen.

Gebleken is dat vele overheidsarchieven nog worden beheerd op een wijze, welke geenszins in overeenstemming is met het belang daarvan voor de overheidsadministratie en het particulier onderzoek.

Daarom bepaalt dit ontwerp, dat de overheidsorganen verplicht zijn tot het in goede en geordende staat bewaren

en beheren van hun archiefbescheiden, waaronder tevens het vernietigen van de daarvoor in aanmerking komende stukken moet worden begrepen.

Deskundig archiefbeheer in de archiefbewaarplaatsen wordt verzekerd door eisen te stellen aan de opleiding tot archivaris in overheidsdienst. In verband met het geringe aantal te benoemen archivarissen in de Nederlandse Antillen is de instelling van een afzonderlijke "lands archiefschool" voor het wetenschappelijke archiefbeheer niet noodzakelijk. Voor deze specialistische scholing kan een beroep worden gedaan op de Nederlandse rijks archiefschool of een soortgelijk opleidingsinstituut in de regio.

Een aantal deskundigen op administratiefrechtelijk, archivistisch en historisch-wetenschappelijk gebied zal de voor de uitvoering van deze landsverordening verantwoordelijke minister als Archiefraad ter zijde staan.

Het ontwerp maakt het mogelijk om op alle eilanden van de Nederlandse Antillen archiefbewaarplaatsen te stichten. Het is van het grootste belang dat archiefbewaarplaatsen door deskundigen worden beheerd.
Zij zullen tevens moeten voldoen aan voor de bouw en de inrichting daarvan te stellen regelen. Daarbij dient aan de brandbeveiliging en een ononderbroken klimaatbeheersing in de archiefbewaarplaatsen bijzondere aandacht te worden besteed.

Het toezicht op het nakomen van de verplichting tot zorg voor de nietovergedragen landsarchieven wordt opgedragen aan de algemene landsarchivaris; het toezicht op het archiefbeheer bij de overheidsorganen van het land wordt uitgeoefend door het hoofd van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken. Beide diensthoofden ressorteren onder de minister van Algemene Zaken. Zij hebben t.a.v. de archieven onder de minister van Algemene Zaken ieder een eigen taak, gericht op respectievelijk het historische onderzoek en het gebruik van de bescheiden voor administratieve doeleinden. Onder de verantwoordelijkheid van hun minister zullen zij dit toezicht in nauwe samenwerking moeten uitoefenen.

De werkingssfeer van deze verordening is uitdrukkelijk beperkt tot beheer van archiefbescheiden van Landsorganen. Uitgaande van de duidelijk aanwezige trend naar een decentralisatie van overheidstaken wordt de zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de eilandsorganen opgedragen aan de Bestuurscolleges overeenkomstig een bij eilandsverordening vast te stellen regeling, die voorzieningen zal inhouden omtrent de zorg, het beheer en de bewaring der betreffende archiefbescheiden, alsmede omtrent het toezicht daarop. Deze voorziening zullen zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van dit ontwerp worden getroffen.

Ad artikel 1

Het eerste lid, sub c, omschrijft ter onderscheiding van andere stukken, b.v. documentatiestukken, krantenknipsels, tijdschriften e.d., wat onder archiefbescheiden moet worden verstaan.

Een overheidsarchief dient volgens objectieve normen te zijn samengesteld en moet daarom uitsluitend de ambtshalve ontvangen en opgemaakte bescheiden bevatten. Stuk-

ken, welke niet direct in verband staan met de behandeling van zaken bij een overheidsorgaan dienen niet in het archief te worden opgenomen. Daarvan kunnen afzonderlijke verzamelingen, b.v. bibliotheken of andere documentatiecollecties worden afgelegd.

Het begrip "archiefbescheiden" is door toevoeging van de zinsnede „ongeacht hun vorm" ruim geinterpreteerd, omdat ook niet-schriftelijke registratievormen verkregen door fotografische procédé's, door andere reproductiemethoden of door computers, geacht moeten worden daaronder te zijn begrepen. De toevoeging "naar hun aard bestemd" drukt uit, dat archiefbescheiden hun bestemming om te behoren tot het archief van een bepaald overheidsorgaan door hun inhoud, adressering of redactionele vorm hebben ontvangen.

Naast archiefbescheiden, welke bij een bepaald overheidsorgaan zijn ontvangen of ontstaan, treft men daar soms ook archieven aan van rechtsvoorgangers. Dit is alleen terecht als die rechtsvoorgangers niet meer bestaan en derhalve zelf geen archief meer kunnen aanhouden. In het geval, dat die rechtsvoorganger wel bijft bestaan en slechts een gedeelte van zijn taak aan een ander orgaan wordt overgedragen, kunnen de archiefgedeelten in originali worden uitgeleend. Na gebruik keren de betreffende archiefbestanddelen weer in het oorspronkelijke archief terug. Registers, gedeelten van dossiers, e.d. die door het orgaan, dat een taak overneemt, verder worden gebruikt of afgehandeld, dienen te worden beschouwd als archiefbestanddelen weer in het oorspronkelijke archief terug. Registers, gedeelten van dossiers, e.d. die door het orgaan, dat een taak overneemt, verder worden gebruikt of afgehandeld, dienen te worden beschouwd als archiefbestanddelen van het archief van het overheidsorgaan, dat de taak overnam en de zaken afwikkelde. (Zie ook de toelichting bij artikel 3). Onder 3 zijn o.a. bedoeld de door schenking verkregen papieren van personen, families, kerkelijke of andere instellingen, die in de gemeenschap waartoe zij behoorden, bijzondere betekenis hebben gehad. Onder d. is uitgedrukt, dat niet slechts het bewaren een functie is in het archiefbeheer maar ook het vernietigen. De archiefbeheerder zal zich in samenwerking met beleids- en registratuurambtenaren en tevens in overleg met deskundigen uit de archiefraad moeten bezinnen op de administratieve, juridische of historische waarde van het archief als geheel en van de afzonderlijke bestanddelen daarvan.

De term overheidsorganen onder e. wordt gebruikt in de ruimst mogelijke zin, zodat daaronder zowel de bestuursorganen vallen alsook die organen, commissies en personen, die een wetgevende, rechtsprekende of adviserende taak uitoefenen. Eveneens dienen daartoe te worden gerekend privaatrechtelijke corporaties, zoals de naamloze vennootschappen, stichtingen en verenigingen, waarin de overheid in belangrijke mate participeert en die, afgezien van hun rechtsvorm, door de hun opgedragen overheidstaak als een verlengstuk van de overheid zijn te beschouwen.

Ad artikel 2

In dit artikel wordt aan alle overheidsorganen uitdrukkelijk de plicht opgelegd de onder hen berustende archiefbe-

scheiden te beheren in de zin zoals de definitie van artikel 1, onder d. dit omschrijft. Nog al te vaak worden archiefbetanddelen, die voor de lopende dienst niet meer van belang zijn, op daarvoor ongeschikte plaatsen als vochtige kelders of stoffige zolders opgeslagen op zodanige wijze, dat zij in wanorde geraken, vervuilen of door vocht en ongedierte worden aangetast, met het gevolg dat als de tijd tot overbrenging naar een archiefbewaarplaats als in deze landsverordening bedoeld gekomen is, nog slechts een min of meer waardeloze hoop papier blijkt te resteren.

Het verdient daarom aanbeveling alle overheidsorganen en hun functionarissen nadrukkelijk de plicht in te scherpen hun archiefbescheiden op behoorlijke wijze te bewaren. De uitzonderingen hierop zullen nader worden geregeld. Vervreemding van archiefbescheiden is slechts toegestaan in zeer bijzondere omstandigheden.

Ad artikel 3

Het komt vòor, dat archiefbescheiden zijn komen te berusten op andere plaatsen – waar zij naar het in dit artikel neergelegde zgn. herkomstbeginsel niet thuis horen – ten gevolge van reorganisatie van de dienst, b.v. doordat bepaalde functies van het ene overheidsorgaan zijn overgegaan op een ander, of door een andere oorzaak, welke dan ook. Door in dit artikel het voorschrift te formuleren tot teruggave van archiefbescheiden aan het overheidsorgaan, dat op grond van het bovenbedoelde beginsel daarop aanspraken kan maken, wordt een bestaande leemte opgevuld.

Ad artikelen 4 en 19

Artikel 4 schept de reeds in de inleiding tot dit ontwerp vermelde gelegenheid om van overheidsbescheiden, welke zich in particuliere handen bevinden, reproducties te vervaardigen.

Ad artikel 5

Voor de meeste overheidsorganen betekent de zorg voor en het beheer van de meestal omvangrijke overheidsarchieven een te zware last. Vandaar dat een regelmatige afvoer naar de archiefbewaarplaatsen in de zin van deze landsverordening van belang is.

In feite wordt de verantwoordelijkheid voor de overheidsarchieven thans na veertig, vijftig jaar door de Minister van Algemene Zaken overgenomen.

Het beheer wordt dan aan deskundige archivarissen toevertrouwd.

De overbrenging kan door de toevoeging van de zinsnede: „binnen een tijdvak van tien jaar" beperkt worden tot eenmaal per tien jaar.

Het zal kunnen voorkomen, dat de termijn van veertig jaar, welke in sommige gevallen dus vijftig jaar kan zijn, nog te kort zal zijn, omdat de stukken nog voortdurend door de administratie gebruikt zullen worden. In deze en dergelijke gevallen moet de termiin van overdracht kunnen worden opgeschort. Omdat opschorting van overbrenging in feite betekent, dat de bescheiden niet in de openbare archiefbewaarplaatsen beschikbaar zijn, dient bij landsbesluit te wor-

den bepaald, dat door de opschorting geen inbreuk mag worden gedaan op het door de landsverordening gegeven recht tot kosteloze raadpleging van de archiefbescheiden. Archieven jonger dan veertig jaar kunnen met het oog op de klimaatregeling, de conservering en het historisch belang eerder naar de archiefbewaarplaatsen worden overgebracht, nadat het betrokken overheidsorgaan en de archivaris dit zijn overeengekomen. Het overheidsorgaan zal dan tevoren de archieven hebben moeten ontdoen van voor vernietiging in aanmerking komende bescheiden. Voorts zullen de betreffende archieven in principe openbaar moeten zijn.

Wel geeft het eerste lid van artikel 7 de bevoegdheid bij de overbrenging beperkingen ten aanzien van de openbaarheid te stellen, doch deze zullen uitzondering moeten blijven. Het mag niet zo zijn, dat de openbare archiefinstellingen tegelijkertijd tot opslagplaatsen ten behoeve van de administratie gemaakt worden.

Ad artikel 6

Het voorschrijven van regelen omtrent de bouw en de inrichting van archiefbewaarplaatsen is noodzakelijk, omdat op die wijze zekerheid wordt verkregen, dat de conservering van de archiefbescheiden volgens de eisen van modern archiefbeheer zal geschieden. Bovendien kan dan aandacht worden besteed aan de bijbehorende studie- en tentoonstellingsruimten voor publieke raadpleging van de bescheiden. Bijzondere aandacht zal bij het ontwerpen van deze regeling worden geschonken aan beveiliging tegen brandgevaar en het geven van voorschriften voor klimaatbeheersing in de archiefbewaarplaatsen. Bij het ontwerpen zal overleg worden gepleegd met terzake kundigen van de Landsgebouwendienst.

Ad artikel 7

De in artikel 5 voorgeschreven overbrenging heeft een principiële betekenis voor het openbaar maken van de overheidsgegevens. In het algemeen geldt: wanneer archiefbescheiden eenmaal in de archiefbewaarplaatsen berusten, zijn ze openbaar. Een ieder is bevoegd de bescheiden dan kosteloos te raadplegen.
Voor uitzonderingen kan de verantwoordelijke minister beperkende bepalingen stellen. Hoewel elke minister en elke zorgdragende instantie hiervoor eigen verantwoordelijkheid draagt is het in het algemeen niet de bedoeling de beperkende bepalingen t.a.v. openbaarheid van overheidsbescheiden langer van kracht te laten zijn dan de maximale periode van één mensenleven, honderd tot honderd en tien jaar. Schenkingen van particulieren, gedaan onder de voorwaarde dat de bescheiden nimmer geraadpleegd mogen worden, dienen niet te worden aanvaard. Indien archiefbescheiden in de archiefbewaarplaatsen berusten kan tijdens het beheer de vraag zich voordoen of bepaalde bescheiden, hoevel die daar zonder enige restrictie geborgen zijn, desondanks openbaar gemaak kunnen worden.

De beheerder kan zich afvragen of het algemeen belang waaronder ook de persoonlijke belangen van burgers gerekend moeten worden, zich t.a.v. bepaalde bescheiden niet tegen openbaarheid verzet. In dat geval zal de zorgdragende

minister op voorstel van de beheerder alsnog beperkende bepalingen kunnen voorschrijven. Het behoeft geen betoog dat het hier gaat om hoge uitzonderingen. Hetzelfde geldt voor de bepaling in het derde lid van artikel 7 inzake de beperking van de algemeen geldende bevoegdheid tot het kosteloos raadplegen van archiefbescheiden. Voor het verlenen van diensten kan door de minister een tarief worden vastgesteld.
Het uitlenen van archiefbescheiden dient aan strenge voorschriften onderworpen te zijn. Beter is het om reproducties ter beschikking te stellen en de originelen veilig te bewaren. Uitlening vindt in geen geval plaats aan natuurlijke personen.

Ad artikel 8

Het is wenselijk deze bepaling in de landsverordening op te nemen, omdat nergens uitdrukkelijk een dergelijke bevoegdheid aan de archivaris is toegekend.

Ad artikel 9

Met de praktijk van vóór de instelling van het Centraal Historisch Archief, toen het mogelijk was, dat personeel zonder enige waarborg van geschiktheid en bekwaamheid werd belast met het archiefbeheer, is gelukkig reeds lang gebroken. In de loop der tijd is men het belang van de archieven, van archiefonderzoekingen en -studiën gaan inzien. Het amateurisme in het archiefbeheer heeft intussen plaats gemaakt voor een wetenschappelijke aanpak. De continuiteit vereist, dat ook in de toekomst aan de algemene landsarchivaris, diens plaatsvervanger en aan de beheerders van andere archiefbewaarplaatsen de eis zal worden gesteld, dat zij met goed gevolg een akademische studie zullen hebben voltooid. Deze eis is aan de huidige functionarissen ook gesteld. Bovendien hebben die in Nederland en in Curaçao van deskundige archivarissen een speciale archiefopleiding en -begeleiding ontvangen. Aan personeel, dat na de inwerkingtreding van deze landsverordening in genoemde functies zal worden benoemd en aan enkele andere wetenschappelijke medewerkers zal de eis worden gesteld, dat zij in het bezit zijn van een diploma waaruit blijkt, dat zij een opleiding op wetenschappelijk niveau voor de hoedanigheid van archivaris hebben voltooid. De bedoelde opleiding kan aan de Nederlandse rijks archiefschool of aan een ander door de Minister van Algemene Zaken te erkennen instituut worden gevolgd. De nadere regeling kan in een landsbesluit worden neergelegd, waarin ook een overgangsbepaling moet worden opgenomen voor de gelijkstelling van het reeds aan het Centraal Historisch Archief verbonden personeel met de volgens nieuwe benoembaarheidseisen aan te stellen archieffunctionarissen (zie in dit verband de art. 8, 9 en 10 van de algemene maatregel van bestuur van 2 september 1919, S. 551, tot uitvoering van de Archiefwet 1918).

Het gaat hier voor alles om plaatsing bij de archiefbewaarplaatsen van wetenschappelijk geschoolde archiefambtenaren. De in de opleidingen gelegen waarborgen van geschiktheid kunnen variëren naar gelang van de meerdere of mindere mate van belangrijkheid van de archieven. De "eisen" aan b.v. een archivaris op een kleiner eiland te stel-

len, kunnen wellicht minder zwaar zijn dan die, welke voor de bekleding van het ambt van Algemene Landsarchivaris of archivaris op een groter eiland mogen worden gevorderd.

De hier bedoelde variatie in de vooropleidingseisen kan tot uitdrukking komen in het uitvoeringsbesluit.

Zoals uit artikel 9 blijkt, verlangt de landsverordening dat bij landsbesluit regels over de opleiding tot middelbaar en hoger archiefambtenaar zullen worden gegeven. Uit bedoelde regels zou moeten blijken, dat de opleiding tot hoger archiefambtenaar het karakter zal dragen van een aanvulling op de universitaire studie en die vakken – zoals de archivistiek – zal moeten omvatten, welke niet aan de universiteit worden gedoceerd.

Artikel 9 laat de vaststelling van de benoembaarheidseisen voor de middelbare en hogere archiefambtenaren bij de archiefbewaarplaatsen geheel aan een landsbesluit over; door het aan elkaar koppelen van opleiding en benoembaarheidseisen in dit artikel is het evenwel duidelijk, dat voor de categorie van de hogere archiefambtenaren een universitaire studie en een vakexamen zullen zijn vereist. Een en ander komt ter sprake bij de behandeling van het hier bedoelde landsbesluit. Op deze plaats zij er slechts op gewezen, dat in een aantal andere artikelen van deze landsverordening wordt gesproken van hoger archiefambtenaar in de zin van artikel 9.

Artikel 9 heeft alleen betrekking op de opleiding en de benoembaarheidseisen van ambtenaren bij de archiefbewaarplaatsen in de zin van deze landsverordening.

Hieruit volgt dat bij het landsbesluit ter uitvoering van artikel 9 dus geen opleidings- of benoembaarheidseisen kunnen worden gesteld voor het personeel, dat belast is met een taak ten aanzien van de nog niet naar een archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden. Wel zullen de onderscheidene administraties zelf het volgen van de opleiding of het hebben voldaan aan de krachtens artikel 9 te stellen benoembaarheidseisen kunnen vergen.

Ad artikel 10

De vraagstukken op archiefgebied zijn van velerlei aard. Archieven ontstaan door administratieve handelingen.

Brieven, rapporten, verslagen, nota's, beschikkingen, de financiële boekhouding, en andere registratievormen geven inzicht in de huishouding van de overheid en de relatie tussen overheid en burger. Overheidsgegevens zijn mede van belang voor de burgers, omdat de overheid veel gegevens over het wel en wee van velen verzamelt. Administratief zijn de meeste bescheiden slechts van tijdelijk belang. Na enkele jaren is veel in de veranderende maatschappij achterhaald, verouderd. Burgerlijke stand en andere gegevens betreffende de bevolking, kadaster- en notarisarchieven bevatten bescheiden die rechten en plichten voor langere termijn registreerden. Rechterlijke en belastingarchieven laten verantwoordelijkheden zien van de samenleving als geheel en van individu afzonderlijk.

Een groot percentage van het archief is van tijdelijk, een klein percentage van blijvend belang. Wat van tijdelijk administratief belang is kan, historisch gezien, eeuwigheidswaarde hebben. Vooral om die waarden te overwegen en om

deskundige voorlichting te geven aan de verantwoordelijke minister danwel de Bestuurscolleges van de eilandgebieden is in deze landsverordening een Archiefraad in het leven geroepen. In verband met de verscheidenheid der te behandelen vraagstukken zal de samenstelling van de archiefraad veelzijdig moeten zijn. Gedacht wordt aan de Algemene landsarchivaris en de Algemeen registrator, historici en bestuursambtenaren. Naast het "vernietigingsvraagstuk" (selectievraagstuk) zal aandacht worden besteed aan personeelsaangelegenheden, de toepassing van microfilm op archiefgebied, bronnenpublikaties, de uitgave van archiefinventarissen en –gidsen en voorts aan tentoonstellingen voor het publiek in het algemeen en voor onderwijsdoeleinden aan groepen in het bijzonder. Over al deze en andere zaken zal de Archiefraad de Minister danwel de Bestuurscolleges van de eilandgebieden adviseren.

Ad artikel 11

Het "Centrale landsarchief" als verzamelnaam voor de archieven van instellingen der centrale overheid is als zodanig vanaf de vorming van archieven bij de centrale overheid bekend. Oganisatorisch maakte het eerst deel uit van de Algemene Secretarie. Met ingang van 1 januari 1968, na de splitsing van de Algemene Secretarie in de centrale bureaux voor Juridische en Algemene Zaken, Personeelszaken en Registratuur en Archiefzaken, ressorteerde het Centrale landsarchief onder laatstvermeld bureau.

Bij Landsbesluit van de 26ste augustus 1969 (P.B. 1969, no. 128) werd een afzonderlijke dienst genaamd "Centraal Historisch Archief" ingesteld met de volgende taakopdracht:

a. het in het belang van het historisch onderzoek centraal beheren van aan deze dienst overgedragen overheids- en particuliere archieven;
b. het ordenen en beschrijven van archiefbescheiden zodat deze toegankelijk worden voor onderzoekers;
c. het verstrekken van inlichtingen met betrekking tot de in de archiefbewaarplaats aanwezige bescheiden;
d. het bewerken en uitgeven van historisch belangrijke bescheiden in bronnenpublikaties;
e. het activeren van de historische belangstelling van het grote publiek;
f. het vervaardigen van fotografische reproducties van archiefbescheiden;
g. het houden van toezicht op historische overheidsarchieven in de Nederlandse Antillen.

De dienst functioneert intussen reeds tien jaren met goede resultaten.
Met name mag hier worden vermeld de bronnen uitgave van 1974 onder de titel "De Slavenopstand op Curaçao". Bronnenpublicaties, publicaties van originele archiefbescheiden, hebben o.a. tot doel de Antillianen te stimuleren tot verdere studies en tot nieuwe interpretaties van gegevens van historisch-wetenschappelijke aard. In 1975 is de organisatie doorgelicht door een Nederlandse archiefdeskundige, die in een rapport aan de Antilliaanse regering een aantal aanbevelingen heeft gedaan, welke inmiddels zijn opgevolgd of ten dele nog moeten worden uitgevoerd.

Voor de verdere ontwikkeling van deze dienst is de

totstandkoming van deze landsverordening een eerste vereiste.

Het hierboven aangehaalde Landsbesluit van de 26ste augustus 1969 had in feite in hogere wettelijke voorschriften verankerd dienen te zijn. Zie in dit verband de tekst van artikel 11.

Ad artikel 12

Hierin wordt de plaats en de bestemming van de algemene landsarchiefbewaarplaats vastgesteld. In de eerste plaats dienen in deze bewaarplaats de archieven afkomstig van de centrale overheidsorganen te worden bewaard, voorts archieven van andere landsorganen voorzover daarvoor geen afzonderlijke archiefbewaarplaats werd aangewezen. De landsverordening houdt rekening met de wensen van eilandsbesturen om te komen tot oprichting van landsarchiefbewaarplaatsen in alle eilandgebieden van de Nederlandse Antillen.

Ook is in dit verband gedacht aan een toekomstig gezamenlijke beheer in een landsarchiefbewaarplaats van de archieven van meer dan één eiland, b.v. op één van de Bovenwindse Eilanden.

Het verdient aanbeveling om duidelijk te doen uitkomen, dat uit een archivistisch oogpunt bezien de normale en dus meest gewenste toestand is, dat een bijzondere landsarchiefbewaarplaats wordt beheerd door een hoger archiefambtenaar en dat alleen bij gebreke van het beheer wordt opgedragen aan een "middelbaar archiefambtenaar" danwel aan het (voormalig) hoofd van het Bureau Registratuur op het betreffende eiland (of een ander persoon die bijzonder bekwaam en ervaren is op het gebied van archiefwezen).

Ad artikelen 13, 15 en 18

De verplichting tot zorg voor het archiefbeheer is geregeld in artikel 2.
De aanwijzing van de organen is in deze artikelen geschied zodat daarover geen misverstand kan ontstaan.

Ad artikelen 16 en 17

Aan het slot van de inleiding op dit ontwerp is reeds uiteengezet, hoe het in deze artikelen bedoelde toezicht zal verlopen. Duidelijk moet zijn, dat er een verantwoordelijkheid t.a.v. overheidsarchieven bestaat, ook nadat die bescheiden hun belang voor de administratie hebben verloren.
Conservering van archieven in goede en geordende staat reeds vóór de overbrenging naar archiefbewaarplaatsen is een wettelijke plicht van de overheidsorganen.
Daarop dient toezicht te worden gehouden. Het toezicht bedoeld in artikel 16 moet zodanig zijn, dat er sprake is van deskundige begeleiding van het archiefbeheer om het openbare onderzoek na dertig jaar mogelijk te maken.

Het toezicht bedoeld in artikel 17 richt zich meer op de administratieve belangen bij de vorming van het archief. Hoewel elk van de beide sectoren een eigen vakspecialisatie

betreft kan door goede samenwerking tussen de verantwoordelijke diensthoofden en hun medewerkers een doelmatige regeling worden getroffen, waardoor doublures bij de inspectie van archieven kunnen worden voorkomen.

Ad artikel 18

Artikel 18 bevat de verplichting dat de Eilandsraad een regeling vaststelt omtrent de zorg voor de archiefbescheiden van de eilandsorganen.
Artikel 18 zondert niet de zorg voor de naar een archiefbewaarplaats overgebrachte bescheiden uit, wat ook wel vanzelfsprekend is, omdat het eilandgebied niet verplicht is de archiefbescheiden van de eilandsorganen naar een landsarchiefbewaarplaats over te brengen. In de vast te stellen regeling zullen voorzieningen worden getroffen zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van deze landsverordening. De regeling, waarvan artikel 18 gewag maakt, moet dus betrekking hebben zowel op de zorg voor de nog niet als voor de wel naar een archiefbewaarplaats overgebrachte bescheiden. De officiële interpretatie van het begrip zorg – die uit de toelichting op artikel 2 kan worden afgeleid – dient richtsnoer te zijn voor de op grond van artikel 18 vast te stellen regeling. De kosten, aan de uitoefening van de hier bedoelde zorg verbonden, komen ten laste van het eilandgebied.

Ad artikel 19

Hiervoor zij verwezen naar hetgeen is opgemerkt bij artikel 4.

De Minister van Algemene Zaken,
D. F. MARTINA.

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

ZITTING 1982 – 1983-24
(1981 – 1982-23)

Landsverordening tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen.

VOORLOPIG VERSLAG

No. 4

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder nummer 23 van de zitting 1981 – 1982).

Algemene beschouwingen

De bespreking van de onderhavige ontwerp-landsverordening heeft dezerzijds aanleiding gegeven tot het maken van de navolgende op- en aanmerkingen.

Door zeer vele leden werd de indiening van de onderhavige ontwerp-landsverordening ten zeerste toegejuicht. Deze leden onderschrijven het beginsel dat onze archieven geplaatst moeten zijn binnen de gemeenschap van de Nederlandse Antillen, daar zij van uiterst grote betekenis zijn voor de geschiedenis van onze volkeren en dat de conservering van deze archieven gewaarborgd dient te zijn. Het is verheugend dat thans de archiefbescheiden welke aan de Nederlandse Antillen toebehoren naar ons land teruggeplaatst zullen worden. In dit verband zouden genoemde zeer vele leden gaarne willen vernemen in welk tijdsbestek op Nederland een beroep tot teruggave zal worden gedaan.

Enkele leden, die zich kunnen verenigen met de strekking van het ontwerp aan de orde, brachten naar voren dat behalve in Nederland ook in andere landen – o.m. in Spanje, Engeland en Frankrijk – archiefstukken van de Nederlandse Antillen aanwezig zijn. De enkele leden aan het woord pleiten ervoor dat al de stukken van de Nederlandse Antillen, die zich in den vreemde bevinden, aan ons teruggegeven worden. Zolang bedoelde archiefstukken zich elders bevinden, zal ons archiefdienst onvolledig zijn en ter completering hiervan zal alles in het werk gesteld moeten worden om bovengenoemde stukken op de Nederlandse Antillen, eventueel door middel van microfilms, terug te krijgen. Bovengenoemde enkele leden doen een beroep op de Regering om terzake diligent te zijn.

Vele leden zouden gaarne worden ingelicht omtrent het project om de in Nederland aanwezige bescheiden door middel van microfilms over te brengen naar de Nederlandse Antillen. Zo zij goed ingelicht zijn, ligt dit project momenteel stil. Zijn er plannen om met het projekt voort te gaan en hoeveel zal dit gaan kosten, aldus vroegen meerbedoelde vele leden.

Vele andere leden zouden een beroep op de Regering willen doen om te bewerkstelligen dat de **originele** bescheiden overgebracht worden naar de Nederlandse Antillen. Uiteraard bestaan er geen bezwaren tegen dat Nederland van deze bescheiden microfilms maakt en deze laatste zelf behoudt.

Bovenbedoelde vele andere leden zouden voorts de Minister in overweging willen geven om, ter beveiliging van de archieven van de Nederlandse Antillen, van deze aan de hand van microfilms een schaduwarchief te maken en deze elders, in een andere gebouw, onder te brengen.

Enkele andere leden wensten het voorbehoud te maken om op het een en ander terug te komen bij de openbare behandeling van het onderhavige ontwerp.

Artikelen.

Ad artikel 10.

Vele leden zouden gaarne willen vernemen welke de gronden zijn die tot ontslag van de leden van de Archiefraad kunnen leiden.

Ad artikel 11.

Vele leden willen hun voldoening erover uitspreken dat de instelling van het Centraal Historische Archief thans in een landsverordening, een wet van hogere orde, wordt geregeld.

Zeer vele leden zouden gaarne willen vernemen of er hier te lande voldoende gespecialiseerde krachten aanwezig zijn, die bereid gevonden zouden kunnen worden om het Centraal Historische Archief te bemannen. Indien dit niet het geval is, wat zal het beleid van de Regering zijn ten aanzien van het aantrekken van het benodigd personeel?
De zeer vele leden aan het woord willen er wel bij de Minister op aandringen dat bij aantrekking van personeel zoveel mogelijk getracht zal worden om Antillianen te plaatsen op het Centraal Historische Archief. Tenslotte zouden de hier aan het woord zijnde zeer vele leden willen vernemen of er bij het verlenen van beurzen reeds de nodige planning is gemaakt en of er momenteel Antillianen bezig zijn aan een opleiding in het archiefwezen.

Ad artikel 13.

Zeer vele leden zouden willen vernemen wat zoal onder het begrip "andere Hoge Colleges van de Nederlandse Antillen" valt en of het geen aanbeveling verdient ook het Hof van Justitie op te nemen in de opsomming genoemd in dit artikel.

In het vertrouwen dat de Minister het vorenstaande schriftelijk vóór dan wel mondeling bij de openbare behandeling van het onderhavige ontwerp zal willen beantwoorden, wordt die behandeling dezerzijds door de gewisselde schrifturen voldoende voorbereid geacht.

Dit verslag geldt als Eindverslag.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie van de 13de januari 1983.

De Rapporteur,
R. LOPEZ-HENRIQUEZ.

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

ZITTING 1984–1985-12
(1982–1983-24; 1981–1982-23)

Landsverordening tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen (Archieflandsverordening).

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VOORLOPIG VERSLAG, TEVENS EINDVERSLAG.

No. 5

Met zeer veel genoegen heeft de Regering geconstateerd dat haar zorg voor het behoud van het culturele patrimonium van de bevolking van de Nederlandse Antillen door de Staten in alle opzichten wordt gedeeld, en dat het ontwerp van een Archieflandsverordening, dat door haar als blijk van deze zorg aan de Staten aangeboden is, de goedkeuring van zeer vele leden van de Centrale Commissie heeft weggedragen.

Intussen is het ontwerp ook onderwerp van bespreking geweest in een uitvoerige verhandeling welke in 1982 in een hier te lande verschijnend wetenschappelijk tijdschrift gepubliceerd is.

De ondergetekende heeft zich de door enerzijds de Centrale Commissie, anderszijds de auteur van de bedoelde verhandeling gemaakte opmerkingen ter harte genomen, op grond daarvan een aanzienlijk aantal wijzigingen in het ontwerp en in de toelichting aangebracht, en een gewijzigd ontwerp met gewijzigde Memorie van Toelichting waarin deze wijzigingen zijn opgenomen doen opstellen. Het een en ander wordt tegelijk met de onderhavige nota aan Uw college aangeboden. In deze nota zelf worden de in het Voorlopig Verslag gestelde vragen beantwoord.

In de eerste plaats vragen zeer vele leden, wanneer op Nederland een beroep tot teruggave van de zich in dat land bevindende archivalia, afkomstig van de Nederlandse Antillen, zal worden gedaan. Deze vraag is gegrond op een onjuiste suppositie. Immers, na gedegen bestudering van deze materie is door de regeringen van de Nederlandse Antillen en Nederland overeengekomen dat het z.g. "Oud Archief Curaçao" in zijn geheel zal worden verfilmd ten behoeve van de Nederlandse Antillen.

Gevreesd werd namelijk dat de eventuele inpakking en verscheping van de betreffende archiefstukken tot een algehele verpulvering ervan zou leiden. Uiteraard behoudt ons land wel zijn juridische claim op de bedoelde stukken.

Enkele leden hebben de mogelijke teruggave van zich in andere landen dan Nederland bevindende archiefstukken ter sprake gebracht. Hieromtrent kan het volgende gesteld worden.

Er is een essentieel verschil tussen het "Oud Archief Curaçao", dat in Nederland bewaard wordt, en de archiefbescheiden m.b.t. de geschiedenis van ons land die zich in

Spanje, Engeland, Frankrijk of elders bevinden. Dit verschil is hierin gelegen, dat het "Oud Archief Curaçao" betrekking heeft op archiefbescheiden die tussen de jaren 1634 en 1840 in de Nederlandse Antillen gevormd zijn en begin deze eeuw naar Nederland werden overgebracht, terwijl de stukken die zich in Spanje, Engeland of Frankrijk bevinden, weliswaar betrekking hebben op onze geschiedenis, maar niet in de Nederlandse Antillen gevormd zijn. M.a.w., laatstgenoemde stukken maken geen deel uit van Nederlands-Antilliaanse bescheiden.

Niettemin zou het natuurlijk een zeer nuttige aanwinst betekenen voor de Nederlandse Antillen, indien ook laatstgenoemde stukken in een grootscheeps microficheringsprojekt zouden worden opgenomen.

De gevraagde inrichtingen over de voortgang van het microficheringsprojekt m.b.t. de in Nederland aanwezige archivalia luiden als volgt. Per 1 juli 1978 werd begonnen met de voorbereiding van een inhoudelijke inventaris van het "Oud Archief Curaçao".

Met de uitvoering hiervan werd een Nederlandse academica belast, op gezamenlijke kosten van de Nederlandse Antillen en Nederland. Oorspronkelijk werd de bedoelde kracht voor drie jaar gecontracteerd, waarna verlenging en van de arbeidsovereenkomst met respectievelijk achttien en zes maanden volgden. Onlangs werd van het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse Zaken vernomen, dat er na 1 juni 1983 geen verdere verlenging van het contract zou volgen; niettemin zou, volgens een officieus bericht dat de ondergetekende tevens bereikte, dezelfde academica nog altijd bij de uitvoering van het projekt betrokken zijn.

Daarnaast werd medio 1980 een operator van het Centraal Historisch Archief uitgezonden om samen met een middelbaar archiefambtenaar, eveneens van het Centraal Historisch Archief, met de uitvoering van het projekt bezig te zijn. Vanaf medio 1981 tot medio 1983 werd het Hoofd van het Centraal Historisch Archief belast met het direkte toezicht op de uitvoering van het projekt. In een uitvoerig rapport d.d. 19 november 1981 heeft hij aanbevelingen gedaan met betrekking tot de verdere voortzetting van het projekt. Daarentegen is de operator van wie eerder sprake is geweest niet langer aan het projekt verbonden.

De in het Voorlopig Verslag geuite veronderstelling dat het projekt momenteel stil zou liggen berust gezien het bovenstaande op een misverstand. Wel dient te worden toegegeven dat men destijds bij de planning van het projekt de moeilijkheden m.b.t. het aantal der te verfilmen stukken, hun materiële toestand en de vreemde werksituatie heeft onderschat. Het laat zich thans aanzien dat, indien er regelmatig door twee of drie personen aan het projekt wordt gewerkt, de uitvoering tegen eind 1986 zal kunnen worden voltooid.

Naar aanleiding van de door vele leden gedane suggestie omtrent het aanleggen van een schaduw-archief dient te worden opgemerkt dat het Centraal Historisch Archief reeds doende is met de verfilming van niet alleen de aldaar bewaarde stukken, maar ook van bescheiden die bij andere diensten berusten.

De gronden welke tot ontslag van een lid van de Archiefraad kunnen leiden zijn te ontlenen aan artikel 10. deze zijn:

1°. verloop van het tijdvak van vier jaar waarvoor het lid is benoemd;
2°. het bereiken door het lid van de leeftijd van 65 jaar;
3°. voor zover het betreft een lid dat ambtshalve deel uitmaakt van de raad, het niet langer bekleden van het betrokken ambt (hoofd van het Centraal Historisch Archief of van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken);
4°. het weigeren van of zich onttrekken aan de werkzaamheden welke bij of krachtens de landsverordening aan de Archiefraad en zijn leden opgedragen zijn.

Naar aanleiding van de verschillende vragen aangaande de personeelsvoorziening van het Centraal Historisch Archief zij allereerst een overzicht gegeven van de gespecialiseerde krachten die thans bij het instituut werkzaam zijn. Het C.H.A. heeft de beschikking over:

a) twee academici,
b) twee krachten met de bevoegdheid M.O.-geschiedenis,
c) drie middelbare archiefambtenaren, en
d) een gediplomeerde fotograaf.

Weliswaar zou het C.H.A. meer gespecialiseerde krachten kunnen gebruiken, maar het kan deze momenteel niet plaatsen als gevolg van de zeer gebrekkige huisvesting. Bovendien stelt ook de voor alle overheidsdiensten bestaande personeelsstop zijn beperkingen aan een eventuele aanname van meer personeel.

De consequentie van een en ander is, dat thans geen onmiddellijke stappen in het kader van de personeelsvoorziening overwogen worden. Primair vereiste is daarentegen, dat zo spoedig mogelijk voor een goede huisvesting van het Centraal Historisch Archief gezorgd wordt, teneinde het in staat te stellen zijn taak, zoals vastgelegd in de ontwerp-landsverordening tot regeling van het archiefwezen, naar behoren te kunnen uitoefenen.

Het spreekt wel vanzelf dat in voorkomende gevallen bij de aanname van nieuw personeel aan z.g. landskinderen zo mogelijk de voorkeur zal worden gegeven.

De opmerking n.a.v. artikel 13 zal in de Nota van Wijzigingen aan de orde gesteld worden.

Willemstad, de 27ste augustus 1984.

De Minister van Algemene Zaken,
D. F. MARTINA.

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

Zitting 1984–1985-12
(1982–1983-24; 1981–1982-23)

Landsverordening tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen (Archieflandsverordening).

NOTA VAN WIJZIGINGEN
MET TOELICHTING

No. 6

Het ontwerp dat op 19 februari 1982 aan Uw college aangeboden is ondergaat de navolgende wijzigingen.

I. In artikel 1:

1º Het cijfer 1 vóór de tekst van het artikel vervalt.

2º Onder de letter c wordt in punt 2 gelezen "instellingen of personen" en in punt 3 "welke" in plaats van onderscheidenlijk "instellingen op personen" en "welk".

3º Onder de letter e wordt in punt 3 te bestemder plaatse gelezen: "participeert, en die, afgezien van hun rechtsvorm, door het hun opgedragen verzorgingsgebied".

II. In artikel 3 luidt de aanvang van de hoofdzin: "dragen de betrokken overheidsorganen".

III. In artikel 4:

1º Vóór de tekst van het artikel wordt het cijfer 1 geplaatst.

2º Bij de woorden "Het overheidsorgaan geeft" vangt een nieuw lid aan;
vóór deze woorden wordt het cijfer 2 geplaatst.

3º Aan het aldus gevormde tweede lid wordt toegevoegd de volzin: "De verplichting tot teruggave laat de bevoegdheid om deze rechten geldend te maken onverlet.".

IV. In artikel 7:

1º In het eerste lid vervallen in de verwijzing naar artikel 1 de woorden "eerste lid" en de daaraan voorafgaande komma.

2º Aan het vierde lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: "Uitlening geschiedt niet aan natuurlijke personen.".

V. Artikel 10 komt te luiden als volgt:

"1. Er is een Archiefraad, welke tot taak heeft de Minister en de bestuurscolleges van de eilandgebieden desgevraagd of uit eigen beweging voorlichting te geven of van advies te dienen in zaken welke op het archiefwezen betrekking hebben.

2. Het hoofd van het Centraal Historisch Archief, bedoeld in artikel 11, en het hoofd van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken zijn ambtshalve lid van de Archiefraad. De overige

leden van de raad worden benoemd en ontslagen door de Gouverneur, met dien verstande dat, met inbegrip van de beide ambtshalve leden, van ieder eilandgebied tenminste één ingezetene als lid van de raad deel uitmaakt. De benoeming geschiedt voor een tijdvak van vier jaren en kan telkens met eenzelfde periode worden verlengd. Het lidmaatschap van de raad eindigt voor de benoemde leden ten laatste bij het bereiken van de vijfenzestigjarige leeftijd.

3. De Gouverneur wijst een van de ambtshalve of door hem benoemde leden als voorzitter van de Archiefraad aan.
4. De Gouverneur benoemt en ontstaat de secretaris van de Archiefraad, die tevens lid van de raad kan zijn.
5. Bij landsbesluit houdende algemene maatregelen wordt de werkwijze van de Archiefraad geregeld".

VI. In het eerste lid van artikel 11 worden tussen de woorden "onder" en "de Minister" ingevoegd de woorden "de verantwoordelijkheid van" vervalt de buigingsuitgang van het woord "Historische" en wordt het woord "Deze" waarmede de laatste volzin aanvangt vervangen door "Het hoofd".

VII. In artikel 13 worden de woorden "andere Hoge Colleges" vervangen door "het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en andere hoge colleges van den lande welke zijn of nog zullen worden ingesteld".

VIII. In de artikelen 16 en 17 worden de woorden "Onder de bevelen van de Minister" telkens vervangen door "Volgens opdracht of instructie van de Minister".

IX. In artikel 18, derde lid wordt als laatste woord gelezen "landsverordening".

X. In het tweede lid van artikel 19 wordt in plaats van de woorden "is een overtreding" gelezen:
"wordt als een overtreding beschouwd".

XI. In artikel 20:
1° In het eerste en tweede en vierde lid vervalt telkens het lidwoord voor de woorden "artikel 19".
2° In het vijfde lid wordt aan het woord "overeenkomstig" de buigingsuitgang -e toegevoegd.

XII. Als opschrift van hoofdstuk V wordt gelezen:
"Slotbepalingen".

XIII. Artikel 21 wordt vernummerd tot artikel 22. In het eerste lid vervallen de woorden "met vermelding van het jaar, waarin zij in het Publicatieblad is verschenen" en in het tweede lid vervalt de komma achter het woord "landsbesluit".

XIV. Ingevoegd wordt, als behorende tot hoofdstuk V, een nieuw artikel, genummerd en luidende:

"Artikel 21

De algemene maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 januari 1854 no. 64. houdende bepalingen tot handhaving van het eigendomsregt van den staat op de Gouvernementsarchieven in de kolonien en

bezittingen van het Ryk in andere werelddeelen (P.B. 1854, no. 5, zoals gewijzigd), welke algemene maatregel geacht moet worden ingevolge artikel 57 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden de staat van landsverordening te hebben verkregen, vervalt voor zover de bepalingen daarvan een inhoud en strekking hebben welke strijdig zijn met het in deze landsverordening bepaalde.".

Toelichting

Nadat de ontwerp-Archieflandsverordening aan de Staten aangeboden was, heeft Mr. P. V. Sjiem Fat in het tijdschrift Justicia, rechtsgeleerd periodiek voor de Nederlandse Antillen, aan het ontwerp een uitvoerige beschouwing gewijd (10e jrg., 1982, blz. 55-63), waarin de auteur verscheidene waardevolle opmerkingen en suggesties aan de openbaarheid prijsgegeven heeft.

De ondergetekende acht het nuttig verscheidene van deze opmerkingen en suggesties alsnog in het ontwerp te verwerken. Alsdus zijn de wijzigingen, vermeld onder I, II, III, VIII, XI en XIV, ingegeven door de uiteenzettingen van de heer Sjiem Fat.

Voorts heeft een opmerking, voorkomend in het Voorlopig Verslag van de Centrale Commissie der Staten, tot een wijziging aanleiding gegeven.

Meer in het bijzonder zij over de onderscheiden wijzigingen nog het volgende medegedeeld.

I. Hersteld worden enige tik- en taalfouten. Het betrokken artikel bestaat slechts uit één lid, zodat het cijfer 1 misplaatst is.

II. Naar aanleiding van de aanvankelijke tekst van artikel 3 heeft de heer Sjiem Fat in zijn opstel de vraag gesteld, welk overheidsorgaan bedoeld werd. Het antwoord dient te zijn: zowel dat waaronder de bescheiden verkeerdelijk berusten, als dat waaronder zij zouden behoren te berusten. Zulks wordt door het meervoud thans duidelijk gemaakt.

III. De heer Sjiem Fat trekt de juistheid van de bepaling, dat de overheid tot teruggave van bescheiden verplicht is, ook al kan zij daarop (eigendoms) recht doen gelden, in twijfel. Naar de mening van de ondergetekende ware het echter minder juist het bij artikel 4 mogelijk gemaakte bevel tot terbeschikkingstelling in voorkomende gevallen als een verkapte revindicatiemiddel te benutten. Bovendien geldt de praktische overweging, dat de bereidwillige medewerking van partikulieren en instellingen tot het tijdelijk voor reproduktie afstaan van onder hen berustende bescheiden ongetwijfeld niet bevorderd zal worden door het vooruitzicht dat de overheid aldus een dispuut over de eigendom in haar voordeel kan beslechten.
Wel heeft de ondergetekende in een aan het artikel toe te voegen volzin willen vastleggen dat teruggave van bescheiden in geen enkel opzicht als afstand van recht mag worden uitgelegd.
In verband met deze toevoeging is het artikel in twee leden gesplitst.

IV. Voor de onder 1° vermelde wijziging wordt verwezen naar punt I ten 1°.
Bij nadere overweging schijnt het verkieslijker de in de Memorie van Toelichting (ad artikel 7, laatste volzin) voorkomende opmerking dat archiefbescheiden niet aan natuurlijke personen zullen worden uitgeleend als wettelijke bepaling in het artikel zelf op te nemen.

V. Artikel 10 heeft een herindeling ondergaan en is op sommige plaatsen nauwkeuriger geformuleerd; nieuwe elementen zijn niet toegevoegd.
In het tweede lid is de overweging verwerkt dat een persoon die ambtshalve een lidmaatschap bekleedt, niet als lid benoemd of ontslagen wordt. De strekking van de tweede volzin van het lid is, dat bij de toewijzing van lidmaatschappen aan personen van alle onderscheiden eilandgebieden de beide ambtshalve leden – die als regel op Curaçao woonachtig zullen zijn – als leden voor het eilandgebied Curaçao kunnen meetellen.

VI. Er zijn enige taalkundige en terminologische correcties aangebracht.

VII. De suggestie van zeer vele leden van de Centrale Commissie, opgenomen in het Voorlopig Verslag, om aan de opsomming in artikel 13 het Hof van Justitie toe te voegen is door de ondergetekende gaarne opgevolgd.
Met de ”andere hoge colleges” worden in het algemeen alle commissies van advies en andere instellingen bedoeld die door de Wetgever of door de Regering zijn of zullen worden ingesteld, en die min of meer zelfstandig opereren en in dat kader een eigen archief voeren. Momenteel denkt de ondergetekende daarbij aan geen andere colleges dan de uitdrukkelijk genoemde; vandaar dat hij de toevoeging betreffende de andere hogere colleges enigszins vager heeft geformuleerd.

VIII-XI. Er zijn enige taalkundige en terminologische correcties aangebracht.

XII. Het vijfde hoofdstuk zal, in verband met punt XIII, twee verschillende slotbepalingen gaan bevatten.

XIII. De vernummering en het schrappen van de komma behoeven geen toelichting. De toevoeging van een jaartal aan de citeertitel heeft zin, indien er reeds een andere landsverordening van dezelfde naam bestaat. In het onderhavige geval is de landsverordening evenveel de eerste in haar soort; de toevoeging van het jaartal is daarom overbodig.

XIV. In de reeds meermalen genoemde bespreking van de ontwerp-Archieflandsverordening in het tijdschrift Justicia ontwikkelt mr. P. V. Sjiem Fat een belangwekkende gedachtengang omtrent een Koninklijk besluit van 1854, waarin het verbod tot afgifte aan derden of publicatie van archiefbescheiden-behoudens welomschreven uitzonderingen-, de verplichting aan ambtenaren opgelegd om bij het verlaten van de overheidsdienst alle onder hen berustende bescheiden

aan het gouvernement af te geven, en de sancties gesteld op overtreding van deze bepalingen geregeld worden.

Anders dan de geleerde schrijver is de ondergetekende er niet zonder meer van overtuigd dat het bedoelde Koninklijk besluit, voor zover het niet reeds eerder vervallen is -bij artikel 1 van het Koninklijk besluit van 29 januari 1915 tot wijziging van enige Koninklijke besluiten i.v.m. de invoering van de nieuwe strafwetgeving voor de kolonie Curaçao (P.B. 1915, no. 20) gescheidde zulks met artikel 6-, nog steeds van kracht is. Immers, afgezien van die bepalingen die zich ook rechtstreeks uit andere rechtsregels, b.v. omtrent de eigendom, laten afleiden of die in latere wettelijke regelingen zijn opgenomen, zoals het geval is met die van artikel 5, tweede lid, welke in artikel 45, tweede lid sub d van de Pensioenverordening Burgerlijke Landsdienaren 1938 (P.B. 1976, no. 45) voortleeft, is het zeer wel mogelijk dat de specifieke bepalingen van het besluit van 1854 door desuetudo hun kracht verloren hebben.

Niettemin acht de ondergetekende het wenselijk, teneinde alle twijfel omtrent de rechtskracht van het besluit uit te sluiten, de aanbeveling van de heer Sjiem Fat te volgen om een vervallen-verklaring ervan in de onderhavige landsverordening op te nemen, maar dan wel voorzien van het voorbehoud dat in de sub. XIII voorgestelde tekst is neergelegd.

Ten overvloede wenst de ondergetekende naar aanleiding van het Koninklijk besluit van 1854 en de uiteenzetting daarover van de hand van mr. Sjiem Fat nog op te merken dat het besluit zijns inziens niet diende ter vastlegging van het eigendomsrecht van de Staat m.b.t. door organen van de Staat geproduceerde archiefbescheiden. Dat recht stond, en staat ook in de onderhavige landsverordening, niet ter descussie: het is gebaseerd op de algemene civielrechtelijke regel dat wie zelf of door personen in zijn dienst een voorwerp vervaardigt van hem toebehorende stoffen, eigenaar van dat voorwerp wordt.

Evenals in het ontwerp dienen in de Memorie van Toelichtingen enige aanvullingen en correcties gerealiseerd te worden. Zij gaan voor een deel op het reeds meermalen genoemde opstel in Justicia terug.

De derde volzin van de eerste alinea dient gelezen te worden als volgt: "Bij de Koninklijke besluiten van 22 december 1915 (Stb. 519; P.B. 1916, no. 5), 7 juli 1919 (Stb. 469; P.B. 1919, no. 68) en 12 mei 1930 (Stb. 166; P.B. 1930, no. 66) werd de overbrenging naar Nederland geregeld van de in de Nederlandse Antillen aanwezige openbare en notariële oude archieven, dagtekenende van vóór 1 januari 1946.".

Van de vierde alinea vervalt de laatste volzin ("Aan Nederland... gevraagd.").

In de vijfde alinea worden de gehele eerste en tweede volzin alsmede de vier eerste woorden van de daarop volgende derde volzin vervangen door het volgende: "Hoewel de Regering van oordeel is dat de openbare rechtspersoon De Nederlandse Antillen als rechtsopvolgster moet worden beschouwd van de koloniale administratieve en recht-

sprekende colleges welke voorheen in den lande hebben gefunctioneerd en op de archiefbescheiden van die colleges derhalve rechten kan doen gelden, is zij desondanks niet voornemens ten deze overhaaste stappen te ondernemen. Integendeel is het naar haar mening,".

Aan het einde van dezelfde alinea leze men "identiteit" in plaats van "indentiteit", en in de laatste volzin van de Algemene beschouwingen "voorzieningen" in plaats van het enkelvoud van dat woord.

In de toelichting bij artikel 9 wordt de aan het einde van de eerste alinea voorkomende tussen haakjes geplaatste zinsnede vervangen door het volgende, waarbij de haakjes vervallen: "Deze overgangsbepaling kan worden gemodelleerd naar de bepalingen die destijds voorkwamen in de algemene maatregel van bestuur van 2 september 1919 ter uitvoering van artikel 3 van de oude Archiefwet 1918 (de voorgangster van de thans in Nederland van kracht zijnde Archiefwet 1962; de a.m.v.b. was opgenomen in Stb. 1919, no. 551): bij de artikelen 8, 9 en 10 van dit uitvoeringsbesluit werden de in Nederland toentertijd in functie zijnde archiefambtenaren volgens een bepaald systeem aan de nieuwe te vormen klassen van ambtenaren toegedeeld".

In de toelichting bij artikel 10 wordt in de tweede alinea "en van afzonderlijke individuen" gelezen in plaats van "en van individu afzonderlijk" en in de derde alinea in het woord "eewigheidswaarde" te bestemder plaatse de letter u ingevoegd.

In de toelichting bij artikel 12 dient in de tweede alinea de uitgang -e van het woord "gezamenlijke" te vervallen.

De ondergetekende meent dat in verband met het grote aantal der aangebrachte wijzigingen de overzichtelijkheid gediend wordt door de samenstelling van gewijzigde versies van het ontwerp en de toelichting, welke als de nrs. 7 en 8 van de betrekkelijke Statenstukken hierbij gaan. In de gewijzigde Memorie is de toelichting bij de wijzigingen van het ontwerp, voor zover nodig, verwerkt.

Willemstad, de 27ste augustus 1984.

De Minister van Algemene Zaken,
D. F. MARTINA.

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

ZITTING 1984–1985-12
(1982–1983-24; 1981–1982-23)

Landsverordening van de
tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen (Archieflandsverordening).

GEWIJZIGD ONTWERP

No. 7

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van de Nederlandse Antillen,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is het archiefwezen in de Nederlandse Antillen bij landsverordening te regelen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten vastgesteld onderstaande landsverordening:

Hoofdstuk I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze landsverordening bepaalde wordt verstaan onder:

a. de Minister: de Minister van Algemene Zaken;
b. archiefbewaarplaatsen: de in artikel 12 bedoelde archiefbewaarplaatsen;
c. archiefbescheiden:
   1. bescheiden, ongeacht hun vorm, door overheidsorganen ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd daaronder te berusten;
   2. bescheiden, ongeacht hun vorm, met bestemming als bedoeld onder 1, ontvangen of opgemaakt door instellingen of personen, wier rechten of functies op enig overheidsorgaan zijn overgegaan;
   3. bescheiden, ongeacht hun vorm, welke ingevolge overeenkomsten met of beschikkingen van instellingen of personen dan wel uit anderen hoofde in de archiefbewaarplaatsen zijn opgenomen om daar te berusten;
   4. reprodukties, welke bij of krachtens landsverordening in de plaats zijn gesteld van de onder 1, 2, of 3 bedoelde archiefbescheiden of welke op grond van het bepaalde in artikel 4 zijn vervaardigd;
d. beheer van archiefbescheiden: de bewaring in goede en geordende staat, alsmede de vernietiging van archief-

bescheiden volgens bij landsbesluit houdende algemene maatregelen te stellen regelen;

e. overheidsorganen: de organen van het Land, waaronder medebegrepen:
   1. hun functionarissen, de overheidsdiensten, -instellingen en hun functionarissen:
   2. commissie ingesteld door landsorganen;
   3. rechtspersonen en privaatrechtelijke instellingen, waarin de overheid in belangrijke mate participeert, en die, afgezien van hun rechtsvorm, door het hun opgedragen verzorgingsgebied als een verlengstuk van de overheid zijn te beschouwen;
   4. organen, welke voor of na de totstandkoming van deze landsverordening zijn of zullen worden opgeheven;

f. landsarchivaris: de in de artikelen 11 en 12 bedoelde archivaris.

Artikel 2

De overheidsorganen zijn verplicht tot het beheer van de onder hen berustende archiefbescheiden, onverminderd hun bevoegdheid tot vervreemding en inbewaringgeving volgens bij landsbesluit houdende algemene maatregelen te stellen regelen.

Artikel 3

Indien archiefbescheiden ten onrechte berusten onder een ander overheidsorgaan dan dat waaronder zij behoren te berusten, dragen de betrokken overheidsorganen er zorg voor dat die bescheiden te bestemder plaatse geraken.

Artikel 4

1. Ieder die archiefbescheiden onder zich heeft, is verplicht deze binnen vier weken, nadat hij een daartoe strekkende kennisgeving bij aangetekend schrijven heeft ontvangen, aan het overheidsorgaan, waaronder zij volgens de bepalingen van deze landsverordening zouden behoren te berusten, voor rekening en risico van dit overheidsorgaan af te staan, teneinde het in de gelegenheid te stellen hiervan een reproduktie te vervaardigen.
2. Het overheidsorgaan geeft de archiefbescheiden binnen een maand na ontvangst terug aan degene, die deze heeft afgestaan, ook al kan de overheid op die bescheiden uit anderen hoofde rechten doen gelden. De verplichting tot teruggave laat de bevoegdheid om deze rechten geldend te maken onverlet.

Artikel 5

1. De onder de overheidsorganen berustende archiefbescheiden welke ouder zijn dan 40 jaar worden binnen een tijvak van tien jaar naar de bij of krachtens deze verordening voor de bewaring daarvan aangewezen archiefbewaarplaatsen overgebracht.

2. Omtrent de overbrenging van archiefbescheiden en de bevoegdheid deze eerder te doen plaatsvinden of in bijzondere gevallen, alsmede voor zover enig wettelijk voorschrift daartoe aanleiding geeft, deze te doen opschorten, worden regelen vastgesteld bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.

Artikel 6

Omtrent de bouw, verbouwing, inrichting en verandering van inrichting van de archiefbewaarplaatsen en de ingebruikneming van gebouwen of gedeelten van gebouwen als archiefbewaarplaats worden regelen vastgesteld bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.

Artikel 7

1. De archiefbescheiden, welke in de archiefbewaarplaatsen berusten, zijn openbaar. De openbaarheid van archiefbescheiden kan, tenzij deze bescheiden ouder zijn dan honderd jaar, worden beperkt bij hun overbrenging of bij de in artikel 1 bedoelde overeenkomsten en beschikkingen, volgens regelen vast te stellen bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.
2. Wanneer het openbaar belang dit dringend vereist kan de openbaarheid van archiefbescheiden bovendien worden beperkt volgens regelen vast te stellen bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.
3. Ieder is, behoudens de beperkingen welke ten aanzien van de openbaarheid zijn gesteld, bevoegd de in het vorige lid bedoeld archiefbescheiden kosteloos te raadplegen en daarvan of daaruit afbeeldingen, afschriften of uittreksels te maken of op zijn kosten te doen maken. Omtrent de wijze waarop en de gevallen waarin deze bevoegdheid kan worden beperkt, worden regelen vastgesteld bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.
4. Omtrent de uitlening van archiefbescheiden, welke in de archiefbewaarplaatsen berusten, worden regelen vastgesteld bij landsbesluit houdende algemene maatregelen. Uitlening geschiedt niet aan natuurlijke personen.

Artikel 8

De beheerders van de archiefbewaarplaatsen zijn bevoegd tot het opmaken en afgeven van afschriften van of uittreksels uit de aldaar berustende archiefbescheiden.

Artikel 9

Omtrent de opleiding tot en het verkrijgen van de hoedanigheid van hoger en middelbaar archiefambtenaar in overheidsdienst worden regelen vastgesteld bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.

Artikel 10

1. Er is een Archiefraad, welke tot taal heeft de Minister en de bestuurscolleges van de eilandgebieden desgevraagd of uit eigen beweging voorlichting te geven of van advies te dienen in zaken welke op het archiefwezen betrekking hebben.
2. Het hoofd van het Centraal Historisch Archief, bedoeld in artikel 11, en het hoofd van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken zijn ambtshalve lid van de Archiefraad. De overige leden van de raad worden benoemd en ontslagen door de Gouverneur, met dien verstande dat, met inbegrip van de beide ambtshalve leden, van ieder eilandgebied tenminste één ingezetene als lid van de raad deel uitmaakt. De benoeming geschiedt voor een tijdvak van vier jaren en kan telkens met eenzelfde periode worden verlengd. Het lidmaatschap van de raad eindigt voor de benoemde leden ten laatste bij het bereiken van de vijfenzestigjarige leeftijd.
3. De Gouverneur wijst een van de ambtshalve of door hem benoemde leden als voorzitter van de Archiefraad aan.
4. De Gouverneur benoemt en ontslaat de secretaris van de Archiefraad, die tevens lid van de raad kan zijn.
5. Bij landsbesluit houdende algemene maatregelen wordt de werkwijze van de Archiefraad geregeld.

Hoofdstuk II

ARCHIEFBESCHEIDEN VAN HET LAND

Artikel 11

1. Er is onder de verantwoordelijkheid van de Minister een landsarchiefdienst genaamd Centraal Historisch Archief. Deze dienst staat onder leiding van een hoofd, dat de hoedanigheid bezit van hoger archiefambtenaar als bedoeld in artikel 9. Het hoofd draagt de titel van algemene landsarchivaris.
2. Het Centraal Historisch Archief heeft onder leiding van de algemene landsarchivaris tot taak de in de landsarchiefbewaarplaatsen aanwezige archiefbescheiden te beheren, toegankelijk en openbaar te maken.
3. De verdere taak en de organisatie van het Centraal Historisch Archief worden geregeld bij landsbesluit houdende algemene maatregelen.

Artikel 12

1. Te Willemstad op Curaçao is gevestigd de algemene landsarchiefbewaarplaats, welke wordt beheerd door de algemene landsarchivaris.
2. De algemene landsarchiefbewaarplaats is bestemd tot bewaring van de archiefbescheiden van overheidsorganen, waarvan de functies zich over het gehele gebied der Nederlandse Antillen of over een groter gebied dan dat van één eiland hebben uitgestrekt of uitstrekken.

Voorts is de algemene landsarchiefbewaarplaats bestemd tot bewaring van de archiefbescheiden van andere overheidsorganen voor zover daarvoor geen afzonderlijke archiefbewaarplaats is bestemd.

3. Bij landsbesluit houdende algemene maatregelen kunnen op de eilanden van de Nederlandse Antillen bijzondere landsarchiefbewaarplaatsen worden gevestigd, welke ressorteren onder het Centraal Historisch Archief.
4. Een bijzondere landsarchiefbewaarplaats wordt beheerd door een hoger archiefambtenaar als bedoeld in artikel 9, die de titel draagt van landsarchivaris.
5. De Minister is bevoegd in bijzondere gevallen een landsarchivaris te benoemen, die niet de in het vierde lid van dit artikel genoemde hoedanigheid van hoger archiefambtenaar bezit.
6. Een bijzondere landsarchiefbewaarplaats is bestemd tot bewaring van de archiefbescheiden van 1 landsorganen, waarvan de functies zich tot het gebied van het betreffende eiland hebben uitgestrekt of uitstrekken.
7. Bij landsbesluit houdende algemene maatregelen kan een bijzondere landsarchiefbewaarplaats worden aangewezen tot bewaring van de archiefbescheiden van de overheidsorganen van een of meerdere eilanden.

Artikel 13

De Staten van de Nederlandse Antillen, de Raad van Advies, de Algemene Rekenkamer, de Sociaal-Economische Raad, het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en andere hoge colleges van den Lande welke zijn of nog zullen worden ingesteld, dragen zorg voor het beheer van hun archiefbescheiden, voor zover deze niet op grond van het bepaalde in artikel 5 zijn overgebracht naar de algemene landsarchiefbewaarplaats.

Artikel 14

De ministers dragen zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de ministeries en de daaronder ressorterende overheidsorganen, voor zover deze bescheiden niet op grond van het bepaalde in artikel 5 zijn overgebracht naar de algemene landsarchiefbewaarplaats.

Artikel 15

Bij landsbesluit houdende algemene maatregelen wordt geregeld de wijze waarop de in de artikelen 13 en 14 bedoelde zorg zal worden uitgeoefend.

Artikel 16

Volgens opdracht of instructie van de Minister oefent de algemene landsarchivaris overeenkomstig bij landsbesluit houdende algemene maatregelen te stellen regelen toezicht uit op de zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de overheidsorganen.

Artikel 17

Volgens opdracht of instructie van de Minister oefent het hoofd van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken overeenkomstig bij landsbesluit houdende algemene maatregelen te stellen regelen toezicht uit op het beheer van de archiefbescheiden van de overheidsorganen, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar een landsarchiefbewaarplaats.

Hoofdstuk III

ARCHIEFBESCHEIDEN VAN EILANDGEBIEDEN

Artikel 18

1. De bestuurscolleges dragen zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de eilandsorganen overeenkomstig een bij eilandsverordening vast te stellen regeling.
2. De regeling als bedoeld in het eerste lid houdt voorzieningen in omtrent de zorg, het beheer en de bewaring van de betreffende archiefbescheiden, alsmede omtrent het toezicht daarop.
3. Deze voorzieningen worden getroffen zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van deze landsverordening.

Hoofdstuk IV

STRAFBEPALINGEN

Artikel 19

1. Hij die aan de bij artikel 4, eerste volzin, gestelde verplichting niet voldoet, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste vijfduizend gulden.
2. Het in het eerste lid strafbaar gestelde feit wordt als een overtreding beschouwd.

Artikel 20

1. Indien een in artikel 19 strafbaar gestelde feit wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolging ingesteld en worden de straffen uitgesproken:
   hetzij tegen die rechtspersoon;
   hetzij tegen hen, di tot het feit opdracht hebben gegeven of die feitelijk de leiding hebben gehad bij het verboden handelen of nalaten;
   hetzij tegen beiden.
2. Een in artikel 19 strafbaar gesteld feit wordt onder meer begaan door of vanwege een rechtspersoon, indien het wordt begaan door personen, die hetzij uit hoofde van een dienstbetrekking, hetzij uit anderen hoofde handelen in de sfeer van de rechtspersoon, ongeacht of deze personen ieder afzonderlijk het strafbare feit hebben begaan, dan wel bij hen gezamenlijk de elementen van het strafbare feit aanwezig zijn.

3. Indien een strafvervolging wordt ingesteld tegen een rechtspersoon, wordt deze tijdens de vervolging vertegenwoordigd door de bestuurder en, indien er meer bestuurders zijn, door één dezer. De vertegenwoordiger kan bij gemachtigde verschijnen.
De rechter kan de persoonlijke verschijning van een bepaalde bestuurder bevelen; hij kan alsdan zijn medebrenging gelasten.
4. Voor wat betreft het in artikel 19 strafbaar gestelde feit worden rechtspersonen voor de toepassing van artikel 20 van het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen geacht te wonen, waar zij zijn gevestigd.
5. Indien een strafvervolging wordt ingesteld tegen een rechtspersoon, geschieden de in het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen voorgeschreven betekeningen, dagvaardingen, oproepingen, kennisgevingen of andere mededelingen aan de persoon of de woonplaats van de bestuurder en, indien er meer bestuurders zijn, van één dezer, of op de plaats waar het bestuur zitting of kantoor houdt, behoudens, indien het een dagvaarding betreft, overeenkomstige toepassing van artikel 130, tweede en derde lid van het Wetboek van Strafvordering van de Nederlandse Antillen.
6. Voor de toepassing van dit artikel worden met een rechtspersoon gelijkgesteld een maat- of vennootschap, een andere vereniging van personen, een doelvermogen of welke andere samenwerkingsvorm dan ook.

Hoofdstuk V

SLOTBEPALINGEN

Artikel 21

De algemene maatregelen van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 januari 1854 no. 64, houdende bepalingen tot handhaving van het eigendomsregt van den staat op de Gouvernementsachieven in de kolonien en bezittingen van het Ryk in andere werelddeelen (P.B. 1984, no. 5, zoals gewijzigd), welke algemene maatregel geacht moet worden ingevolge artikel 57 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden de staat van landsverordening te hebben verkregen, vervalt voor zover de bepalingen daarvan een inhoud en strekking hebben welke strijdig zijn met het in deze landsverordening bepaalde.

Artikel 22

1. Deze landsverordening kan worden aangehaald als "Archieflandsverordening".
2. Zij treedt in werking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip.

Gegeven te , de

De Minister van Algemene Zaken,

STATEN VAN DE
NEDERLANDSE ANTILLEN

Zitting 1984–1985-12
(1982–1983-24; 1981–1982-23).

Landsverordening tot regeling van het archiefwezen in de Nederlandse Antillen (Archieflandsverordening).

MEMORIE VAN TOELICHTING
(GEWIJZIGDE VERSIE)

No. 8

Algemene beschouwingen

De archieven van de Nederlandse Antillen betreffende de periode van het Nederlandse bestuur van na 1621 (oprichting West-Indische Compagnie) en na 1634 (bezetting van Curaçao onder leiding van Johannes van Walbeeck en Pierre le Grand). De eerste bestuursbescheiden dateren van ca. 1713. Bij de Koninklijke besluiten van 22 december 1915 (Stb. 519; P.B. 1916, no. 5), 7 juli 1919 (Stb. 469; P.B. 1919, no. 68) en 12 mei 1930 (Stb. 166, P.B. 1930, no. 66) werd de overbrenging naar Nederland geregeld van de in de Nederlandse Antillen aanwezige openbare en notariële oude archieven, dagtekenende van vóór 1 januari 1946. Met uitzondering van een aantal bescheiden welke in de Nederlandse Antillen zijn achtergebleven, bevinden onze archieven van vóór het midden van de 19de eeuw zich sindsdien in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage.

De archiefbescheiden welke zich in de Nederlandse Antillen bevinden, hetzij deze nog aanwezig zijn bij de bestuurskantoren, hetzij in de algemene landsarchiefbewaarplaats te Willemstad, dateren vanaf 1846.

De Koninklijke besluiten tot verplaatsing van onze archieven naar Nederland werden om conserveringsredenen genomen. Immers, van een bewuste archiefzorg was hier te lande in die tijd nog geen sprake, zodat de bescheiden door de invloed van het klimaat en de vraatzucht van ongedierte in een treurige toestand waren geraakt.

In het bijzonder was het de archivaris Th. Morren, verbonden aan het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage, die in 1915–1916 belast werd met de opsporing en de verzending van de bescheiden naar Nederland. Veel van hetgeen anders verloren zou zijn gegaan werd door deze maatregel gered.

Intussen is hier te lande op archiefgebied veel verbeterd. De vraag rijst vanzelfsprekend of het tijdstip voor teruggave van de thans in Nederland verblijvende archieven niet gekomen is. Ook in Nederland aanvaardt men het beginsel, dat archieven, welke immers de geschreven geschiedenis van een volk bevatten, geplaatst moeten zijn binnen de gemeenschap waartoe ze behoren. Indien, aldus dit beginsel, een bestuur wordt opgeheven en zijn rechten of functies overgaan op een ander bestuur, dan wordt het archief, dat

de neerslag van die rechten of functies vormt, aan de rechtsopvolger overgedragen.

Hoewel de Regering van oordeel is dat de openbare rechtspersoon De Nederlandse Antillen als rechtsopvolgster moet worden beschouwd van de koloniale administratieve en rechtsprekende colleges welke voorheen in den lande hebben gefunctioneerd en op de archiefbescheiden van die colleges derhalve rechten kan doen gelden, is zij desondanks niet voornemens ten deze overhaaste stappen te ondernemen. Integendeel is het naar haar mening, gezien het grote culturele belang van de historische archieven voor de Antilliaanse gemeenschap, noodzakelijk eerst te voldoen aan de redelijke eisen voor veilige bewaring van die archieven. De huisvesting van de te Willemstad aanwezige archieven is ten dele redelijk te noemen; ten dele moet daarin nog worden voorzien. In dit verband kan worden medegedeeld dat er plannen zijn voor een geheel nieuw archiefgebouw dat aan de te stellen eisen voor brandveiligheid en klimaatregeling zal voldoen. Dat gebouw zal naast bewaarplaats voor de historisch waardevolle archieven de plaats zijn waar de burger de gelegenheid wordt gegeven in de overheidspapieren te zoeken naar gegevens, die hem bewijzen verschaffen omtrent zijn eigen identiteit dan wel zijn rechten en verplichtingen.

Voor onze jonge natie betekent dat gebouw de plaats waar de nationale geschiedenis zal worden gereconstrueerd.

Tot de ingebruikneming van bedoeld gebouw zal over de in Nederland aanwezige gegevens daaromtrent kunnen worden beschikt door middel van microfilms gemaakt van de originele bescheiden. Daarnaast kan eveneens film- of fotomateriaal worden verkregen van andere gegevens, b.v. van die, welke aanwezig zijn in het archief van de eerste West-Indische Compagnie.

Dit ontwerp beoogt, in navolging van hetgeen op dit gebied in andere landen, waaronder Nederland, is gedaan, te voorzien in een wettelijke regeling voor het gebruik door een ieder, die zulks wenst, van overheidsgegevens welke ouder zijn dan veertig jaar. Een regeling van het archiefwezen is van belang zowel voor de overheidsorganen als voor de particuliere recht- of bewijszoekenden en de beoefenaars van het historische onderzoek. Raadpleging van bedoelde overheidsbescheiden wordt mogelijk gemaakt door de bepaling, dat de archiefbescheiden, welke berusten in de archiefbewaarplaats(en), in principe openbaar zijn. Een daarop aansluitende regeling betreft de regelmatige overbrenging van de veertig jaar oude archiefbescheiden van de administraties naar de openbare archiefbewaarplaatsen.

Niemand heeft het recht zich overheidsbescheiden toe te eigenen.

Afgezien van de mogelijkheid gebruik te maken van de reeds bestaande in de huidige wetgeving neergelegde procedure met betrekking tot het instellen van rechtsvorderingen is hier bovendien een regeling getroffen om de overheidsorganen in de gelegenheid te stellen van de overheidsbescheiden, welke zich in particuliere handen bevinden, reproducties te vervaardigen.

Gebleken is dat vele overheidsarchieven nog worden beheerd op een wijze, welke geenszins in overeenstemming is met het belang daarvan voor de overheidsadministratie en het particulier onderzoek.

Daarom bepaalt dit ontwerp, dat de overheidsorganen verplicht zijn tot het in goede en geordende staat bewaren en beheren van hun archiefbescheiden, waaronder tevens het vernietigen van de daarvoor in aanmerking komende stukken moet worden begrepen.

Deskundig archiefbeheer in de archiefbewaarplaatsen wordt verzekerd door eisen te stellen aan de opleiding tot archivaris in overheidsdienst. In verband met het geringe aantal te benoemen archivarissen in de Nederlandse Antillen is de instelling van een afzonderlijke "lands archiefschool" voor het wetenschappelijke archiefbeheer niet noodzakelijk. Voor deze specialistische scholing kan een beroep worden gedaan op de Nederlandse rijks archiefschool of een soortgelijk opleidingsinstituut in de regio.

Een aantal deskundigen op administratiefrechtelijk, archivistisch en historisch-wetenschappelijk gebied zal de voor de uitvoering van deze landsverordening verantwoordelijke minister als Archiefraad ter zijde staan.

Het ontwerp maakt het mogelijk om op alle eilanden van de Nederlandse Antillen archiefbewaarplaatsen te stichten. Het is van het grootste belang dat archiefbewaarplaatsen door deskundigen worden beheerd. Zij zullen tevens moeten voldoen aan voor de bouw en de inrichting daarvan te stellen regelen. Daarbij dient aan de brandbeveiliging en een ononderbroken klimaatbeheersing in de archiefbewaarplaatsen bijzondere aandacht te worden besteed.

Het toezicht op het nakomen van de verplichting tot zorg voor de niet-overgedragen landsarchieven wordt opgedragen aan de algemene landsarchivaris; het toezicht op het archiefbeheer bij de overheidsorganen van het land wordt uitgeoefend door het hoofd van het Centraal Bureau voor Registratuur en Archiefzaken. Beide diensthoofden ressorteren onder de Minister van Algemene Zaken. Zij hebben t.a.v. de archieven onder de Minister van Algemene Zaken ieder een eigen taak, gericht op respectievelijk het historische onderzoek en het gebruik van de bescheiden voor administratieve doeleinden. Onder de verantwoordelijkheid van hun minister zullen zij dit toezicht in nauwe samenwerking moeten uitoefenen.

De werkingsfeer van deze verordening is uitdrukkelijk beperkt tot beheer van archiefbescheiden van Landsorganen. Uitgaande van de duidelijk aanwezige trend naar een decentralisatie van overheidstaken wordt de zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van de eilandsorganen opgedragen aan de Bestuurscolleges overeenkomstig een bij eilandsverordening vast te stellen regeling, die voorzieningen zal inhouden omtrent de zorg, het beheer en de bewaring der betreffende archiefbescheiden, alsmede omtrent het toezicht daarop. Deze voorzieningen zullen zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van dit ontwerp worden getroffen.

Ad artikel 1

Het eerste lid, sub c, omschrijft ter onderscheiding van andere stukken, b.v. documentatiestukken, krantenknipsels, tijdschriften e.d., wat onder archiefbescheiden moet worden verstaan.

Een overheidsarchief dient volgens objectieve normen te zijn samengesteld en moet daarom uitsluitend de ambtshalve ontvangen en opgemaakte bescheiden bevatten. Stukken, welke niet direct in verband staan met de behandeling van zaken bij een overheidsorgaan dienen niet in het archief te worden opgenomen. Daarvan kunnen afzonderlijke verzamelingen, b.v. bibliotheken of andere documentatiecollecties, worden aangelegd.

Het begrip "archiefbescheiden" is door toevoeging van de zinsnede "ongeacht hun vorm" ruim geïnterpreteerd, omdat ook niet-schriftelijke registratievormen verkregen door fotografische procédé's, door andere reproductiemethoden of door computers, geacht moeten worden daaronder te zijn begrepen. De toevoeging "naar hun aard bestemd" drukt uit, dat archiefbescheiden hun bestemming om te behoren tot het archief van een bepaald overheidsorgaan door hun inhoud, adressering of redactionele vorm hebben ontvangen.

Naast archiefbescheiden, welke bij een bepaald overheidsorgaan zijn ontvangen of ontstaan, treft men daar soms ook archieven aan van rechtsvoorgangers. Dit is alleen terecht als die rechtsvoorgangers niet meer bestaan en derhalve zelf geen archief meer kunnen aanhouden. In het geval dat die rechtsvoorganger wel blijft bestaan en slechts een gedeelte van zijn taak aan een ander orgaan wordt overgedragen, kunnen de archiefgedeelten in originali worden uitgeleend. Na gebruik keren de betreffende archiefbestanddelen weer in het oorspronkelijke archief terug. Registers, gedeelten van dossiers e.d. die door het orgaan, dat een taak overneemt, verder worden gebruikt of afgehandeld, dienen te worden beschouwd als archiefbestanddelen van het archief van het overheidsorgaan, dat de taak overnam en de zaken afwikkelde (Zie ook de toelichting bij artikel 3). Onder 3 zijn o.a. bedoeld de door schenking verkregen papieren van personen, families, kerkelijke of andere instellingen, die in de gemeenschap waartoe zij behoorden, bijzondere betekenis hebben gehad.

Onder d is uitgedrukt, dat niet slechts het bewaren een functie is in het archiefbeheer maar ook het vernietigen. De archiefbeheerder zal zich in samenwerking met beleids- en registratuurambtenaren en tevens in overleg met deskundigen uit de Archiefraad moeten bezinnen op de administratieve, juridische of historische waarde van het archief als geheel en van de afzonderlijke bestanddelen daarvan.

De term "overheidsorganen" onder e wordt gebruikt in de ruimste mogelijke zin, zodat daaronder zowel de bestuursorganen vallen alsook die organen, commissies en personen, die een wetgevende, rechtsprekende of adviserende taak uitoefenen. Eveneens dienen daartoe te worden gerekend privaatrechtelijke corporaties, zoals naamloze vennootschappen, stichtingen en verenigingen, waarin de overheid in belangrijke mate participeert en die afgezien van

hun rechtsvorm, door de hun opgedragen overheidstaak als een verlengstuk van de overheid zijn te beschouwen.

Ad artikel 2

In dit artikel wordt aan alle overheidsorganen uitdrukkelijk de plicht opgelegd de onder hen berustende archiefbescheiden te beheren in de zin zoals de definitie van artikel 1 onder d dit omschrijft. Nog al te vaak worden archiefbestanddelen, die voor de lopende dienst niet meer van belang zijn, op daarvoor ongeschikte plaatsen als vochtige kelders of stoffige zolders opgeslagen op zodanige wijze, dat zij in wanorde geraken, vervuilen of door vocht en ongedierte worden aangetast, met het gevolg dat als de tijd tot overbrenging naar een archiefbewaarplaats als in deze landsverordening bedoeld gekomen is, nog slechts een min of meer waardeloze hoop papier blijkt te resteren.

Het verdient daarom aanbeveling alle overheidsorganen en hun functionarissen nadrukkelijk de plicht in te schepen hun archiefbescheiden op behoorlijke wijze te bewaren. De uitzonderingen hierop zullen nader worden geregeld. Vervreemding van archiefbescheiden is slechts toegestaan in zeer bijzondere omstandigheden.

Ad artikel 3

Het komt voor, dat archiefbescheiden zijn komen te berusten op andere plaatsen – waar zij naar het in dit artikel neergelegde zgn. herkomstbeginsel niet thuis horen – ten gevolge van reorganisatie van de dienst, b.v. doordat bepaalde functies van het ene overheidsorgaan zijn overgegaan op een ander, of door een andere oorzaak, welke dan ook. Door in dit artikel het voorschrift te formuleren tot teruggave van archiefbescheiden aan het overheidsorgaan dat op grond van het bovenbedoelde beginsel daarop aanspraken kan maken, wordt een bestaande leemte opgevuld.

Ad artikelen 4 en 19

Artikel 4 schept de reeds in de inleiding tot dit ontwerp vermelde gelegenheid om van overheidsbescheiden, welke zich in particuliere handen bevinden, reproducties te vervaardigen.

In sommige gevallen zal het voorkomen dat de ingevolge de bepaling van artikel 4 voor reproductie aan de overheid afgestaan bescheiden met zekerheid of waarschijnlijkheid aan de rechtspersoon De Nederlandse Antillen toebehoren. Niettemin dienen de betreffende bescheiden dan na reproductie voorlopig te worden geretourneerd, waarna zij eventueel in een gerechtelijke procedure kunnen worden opgevorderd. Het lijkt echter minder juist een bevel tot terbeschikkingstelling voor reproductie in voorkomende gevallen als een verkapt revindicatiemiddel te benutten. Bovendien geldt de praktische overweging, dat de bereidwillige medewerking van partikulieren en instellingen tot het tijdelijk voor reproduktie afstaan van onder hen berustende bescheiden ongetwijfeld niet bevorderd zou worden door het vooruitzicht dat de overheid aldus een dispuut over de eigendom in haar voordeel zou kunnen beslechten.

Ad artikel 5

Voor de meeste overheidsorganen betekent de zorg voor en het beheer van de meestal omvangrijke overheidsarchieven een te zware last. Vandaar dat een regelmatige afvoer naar de archiefbewaarplaatsen in de zin van deze landsverordening van belang is.

In feite wordt de verantwoordelijkheid voor de overheidsarchieven thans na veertig, vijftig jaar door de Minister van Algemene Zaken overgenomen. Het beheer wordt dan aan deskundige archivarissen toevertrouwd.

De overbrenging kan door de toevoeging van de zinsnede "binnen een tijdvak van tien jaar" beperkt worden tot eenmaal per tien jaar.

Het zal kunnen voorkomen, dat de termijn van veertig jaar, welke in sommige gevallen dus vijftig jaar kan zijn, nog te kort zal zijn, omdat de stukken nog voordurend door de administratie gebruikt zullen worden. In deze en dergelijke gevallen moet de termijn van overdracht kunnen worden opgeschort. Omdat opschorting van overbrenging in feite betekent, dat de bescheiden niet in de openbare archiefbewaarplaatsen beschikbaar zijn, dient bij landsbesluit te worden bepaald, dat door de opschorting geen inbreuk mag worden gemaakt op het door de landsverordening gegeven recht tot kosteloze raadpleging van de archiefbescheiden. Archieven jonger dan veertig jaar kunnen met het oog op de klimaatregeling, de conservering en het historisch belang eerder naar de archiefbewaarplaatsen worden overgebracht, nadat het betrokken overheidsorgaan en de archivaris dit zijn overeengekomen. Het overheidsorgaan zal dan tevoren de archieven hebben moeten ontdoen van voor vernietiging in aanmerking komende bescheiden. Voorts zullen de betreffende archieven in principe openbaar moeten zijn.

Wel geeft het eerste lid van artikel 7 de bevoegdheid bij de overbrenging beperkingen ten aanzien van de openbaarheid te stellen, doch deze zullen uitzondering moeten blijven. Het mag niet zo zijn, dat de openbare archiefinstellingen tegelijkertijd tot opslagplaatsen ten behoeve van de administratie gemaakt worden.

Ad artikel 6

Het voorschrijven van regelen omtrent de bouw en de inrichting van archiefbewaarplaatsen is noodzakelijk, omdat op die wijze zekerheid wordt verkregen, dat de conservering van de archiefbescheiden volgens de eisen van modern archiefbeheer zal geschieden. Bovendien kan dan aandacht worden besteed aan de bijbehorende studie- en tentoonstellingsruimten voor publieke raadpleging van de bescheiden. Bijzondere aandacht zal bij het ontwerpen van deze regeling worden geschonken aan beveiliging tegen brandgevaar en het geven van voorschriften voor klimaatbeheersing in de archiefbewaarplaatsen. Bij het ontwerpen zal overleg worden gepleegd met terzake kundigen van de Landsgebouwendienst.

Ad artikel 7

De in artikel 5 voorgeschreven overbrenging heeft een principiële betekenis voor het openbaar maken van de overheidsgegevens. In het algemeen geldt: wanneer archiefbescheiden eenmaal in de archiefbewaarplaatsen berusten, zijn ze openbaar. Een ieder is bevoegd de bescheiden dan kosteloos te raadplegen. Voor uitzonderingen kan de verantwoordelijke minister beperkende bepalingen stellen. Hoewel elke minister en elke zorgdragende instantie hiervoor eigen verantwoordelijkheid draagt is het in het algemeen niet de bedoeling de beperkende bepalingen t.a,v. openbaarheid van overheidsbescheiden langer van kracht te laten zijn dan de maximale periode van één mensenleven, honderd tot honderd en tien jaar. Schenkingen van particulieren, gedaan onder de voorwaarde dat de bescheiden nimmer geraadpleegd mogen worden, dienen niet te worden aanvaard. Indien archiefbescheiden in de archiefbewaarplaatsen berusten kan tijdens het beheer de vraag zich voordoen of bepaalde bescheiden, hoewel die daar zonder enige restrictie geborgen zijn, desondanks openbaar gemaakt kunnen worden.

De beheerder kan zich afvragen of het algemeen belang waaronder ook de persoonlijke belangen van burgers gerekend moeten worden, zich t.a.v. bepaalde bescheiden niet tegen openbaarheid verzet. In dat geval zal de zorgdragende minister op voorstel van de beheerder alsnog beperkende bepalingen kunnen voorschrijven. Het behoeft geen betoog dat het hier gaat om hoge uitzonderingen.

Hetzelfde geldt voor de bepaling in het derde lid van artikel 7 inzake de beperking van de algemeen geldende bevoegdheid tot het kosteloos raadplegen van archiefbescheiden. Voor het verlenen van diensten kan door de Minister een tarief worden vastgesteld.

Het uitlenen van archiefbescheiden dient aan strenge voorschriften onderworpen te zijn. Beter is het reproducties ter beschikking te stellen en de originelen veilig te bewaren. Uitlening vindt in geen geval plaats aan natuurlijke personen.

Ad artikel 8

Het is wenselijk deze bepaling in de landsverordening op te nemen, omdat nergens uitdrukkelijk een dergelijke bevoegdheid aan de archivaris is toegekend.

Ad artikel 9

Met de praktijk van vóór de instelling van het Centraal Historisch Archief, toen het mogelijk was, dat personeel zonder enige waarborg van geschiktheid en bekwaamheid werd belast met het archiefbeheer, is gelukkig reeds lang gebroken. In de loop der tijd is men het belang van de archieven, van archiefonderzoekingen en -studiën gaan inzien. Het amateurisme in het archiefbeheer heeft intussen plaats gemaakt voor een wetenschappelijke aanpak. De continuïteit, vereist dat in de toekomst aan de algemene landsarchivaris, diens plaatsvervanger en aan de beheerders van andere archiefbewaarplaatsen de eis zal worden gesteld, dat zij met goed gevolg een akademische studie zullen hebben

voltooid. Deze eis is aan de huidige functionarissen ook gesteld. Bovendien hebben die in Nederland en op Curaçao van deskundige archivarissen een speciale archiefopleiding en -begeleiding ontvangen. Aan personeel, dat na de inwerkingtreding van deze landsverordening in genoemde functies zal worden benoemd en aan enkele andere wetenschappelijke medewerkers zal de eis worden gesteld, dat zij in het bezit zijn van een diploma waaruit blijkt, dat zij een opleiding op wetenschappelijk niveau voor de hoedanigheid van archivaris hebben voltooid. De bedoelde opleiding kan aan de Nederlandse rijks archiefschool of aan een ander door de Minister van Algemene Zaken te erkennen instituut worden gevolgd. De nadere regeling kan in een landsbesluit worden neergelegd, waarin ook een overgangsbepaling moet worden opgenomen voor de gelijkstelling van het reeds aan het Centraal Historisch Archief verbonden personeel met de volgens nieuwe benoembaarheidseisen aan te stellen archieffunctionarissen. Deze overgangsbepaling kan worden gemodelleerd naar de bepalingen die destijds voorkwamen in de algemene maatregel van bestuur van 2 september 1919 ter uitvoering van artikel 3 van de oude Archiefwet 1918 (de voorgangster van de thans in Nederland van kracht zijnde Archiefwet 1962; de a.m.v.b. was opgenomen in Stb. 1919, no. 551): bij de artikelen 8, 9 en 10 van dat uitvoeringsbesluit werden de in Nederland toentertijd in functie zijnde archiefambtenaren volgens een bepaald systeem aan de nieuw te vormen klassen van ambtenaren toegedeeld.

Het gaat hier voor alles om plaatsing bij de archiefbewaarplaatsen van wetenschappelijk geschoolde archiefambtenaren. De in de opleidingen gelegen waarborgen van geschiktheid kunnen variëren naar gelang van de meerdere of mindere mate van belangrijkheid van de archieven. De "eisen" aan b.v. een archivaris op een kleiner eiland te stellen, kunnen wellicht minder zwaar zijn dan die, welke voor de bekleding van het ambt van Algemene Landsarchivaris of archivaris op een grotere eiland mogen worden gevorderd.

De hier bedoelde variatie in de vooropleidingseisen kan tot uitdrukking komen in het uitvoeringsbesluit.

Zoals uit artikel 9 blijkt, verlangt de landsverordening dat bij landsbesluit regels over de opleiding tot middelbaar en hoger archiefambtenaar zullen worden gegeven. Uit bedoelde regels zal moeten blijken, dat de opleiding tot hoger archiefambtenaar het karakter zal dragen van een aanvulling op de universitaire studie en die vakken – zoals de archivistiek – zal moeten omvatten, welke niet aan de universiteit worden gedoceerd.

Artikel 9 laat de vaststelling van de benoembaarheidseisen voor de middelbare en hogere archiefambtenaren bij de archiefbewaarplaatsen geheel aan een landsbesluit over; door het aan elkaar koppelen van opleiding en benoembaarheidseisen in dit artikel is het evenwel duidelijk, dat voor de categorie van de hogere archiefambtenaren een universitaire studie en een vakexamen zullen zijn vereist. Een en ander komt ter sprake bij de behandeling van het hier bedoelde landsbesluit. Op deze plaats zij er slechts op gewezen, dat in een aantal andere artikelen van deze lands-

verordening wordt gesproken van hoger archiefambtenaar in de zin van artikel 9.

Artikel 9 heeft alleen betrekking op de opleiding en de benoembaarheidseisen van ambtenaren bij de archiefbewaarplaatsen in de zin van deze landsverordening.

Hieruit volgt dat bij het landsbesluit ter uitvoering van artikel 9 dus geen opleidings- of benoembaarheidseisen kunnen worden gesteld voor het personeel, dat belast is met een taak ten aanzien van de nog niet naar een archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden. Wel zullen de onderscheidene administraties zelf het volgen van de opleiding of het hebben voldaan aan de krachtens artikel 9 te stellen benoembaarheidseisen kunnen vergen.

Ad artikel 10

De vraagstukken op archiefgebied zijn van velerlei aard. Archieven ontstaan door administratieve handelingen.

Brieven, rapporten, verslagen, nota's, beschikkingen, de financiële boekhouding en andere registratievormen geven inzicht in de huishouding van de overheid en de relatie tussen overheid en burger. Overheidsgegevens zijn mede van belang voor de burgers, omdat de overheid veel gegevens over het wel en wee van velen verzamelt. Administratief zijn de meeste bescheiden slechts van tijdelijk belang. Na enkele jaren is veel in de veranderende maatschappij achterhaald, verouderd.

Burgerlijke stand en andere gegevens betreffende de bevolking, kadaster- en notarisarchieven bevatten bescheiden die rechten en plichten voor langere termijn registreerden. Rechterlijke en belastingarchieven laten verantwoordelijkheden zien van de samenleving als geheel en van afzonderlijke individuën.

Een groot percentage van het archief is van tijdelijk, een klein percentage van blijvend belang. Wat van tijdelijk administratief belang is kan, historisch gezien, eeuwigheidswaarde hebben. Vooral om die waarden te overwegen en om deskundige voorlichting te geven aan de verantwoordelijke minister dan wel de bestuurscolleges van de eilandgebieden is in deze landsverordening een Archiefraad in het leven geroepen. In verband met de verscheidenheid der te behandelen vraagstukken zal de samenstelling van de archiefraad veelzijdig moeten zijn. Gedacht wordt aan de Algemene landsarchivaris en de Algemeen registrator, historici en bestuursambtenaren. Naast het "vernietigingsvraagstuk" (selectievraagstuk) zal aandacht worden besteed aan personeelsaangelegenheden, de toepassing van microfilm op archiefgebied, bronnenpublikaties, de uitgaven van archiefinventarissen en -gidsen en voorts aan tentoonstellingen voor het publiek in het algemeen en voor onderwijsdoeleinden aan groepen in het bijzonder. Over al deze en andere zaken zal de Archiefraad de Minister dan wel de bestuurscolleges van de eilandgebieden adviseren.

Ad artikel 11

Het "Centrale landsarchief" als verzamelnaam voor de archieven van instellingen der centrale overheid is als zodanig

vanaf de vorming van archieven bij de centrale overheid bekend. Organisatorisch maakte het eerst deel uit van de Algemene Secretarie. Met ingang van 1 januari 1968, na de splitsing van de Algemene Secretarie in de centrale bureau's voor Juridische en Algemene Zaken, Personeelszaken en Registratuur en Archiefzaken, ressorteerde het Centrale landsarchief onder laatstvermeld bureau.

Bij Landsbesluit van de 26ste augustus 1969 (P.B. 1969, no. 128) werd een afzonderlijke dienst genaamd "Centraal Historisch Archief" ingesteld met de volgende taakopdracht:

a. het in het belang van het historisch onderzoek centraal beheren van aan deze dienst overgedragen overheids- en particuliere archieven;
b. het ordenen en beschrijven van archiefbescheiden zodat deze toegankelijk worden voor onderzoekers;
c. het verstrekken van inlichtingen met betrekking tot de in de archiefbewaarplaats aanwezige bescheiden;
d. het bewerken en uitgeven van historisch belangrijke bescheiden in bronnenpublikaties;
e. het activeren van de historische belangstelling van het grote publiek;
f. het vervaardigen van fotografische reproducties van archiefbescheiden;
g. het houden van toezicht op historische overheidsarchieven in de Nederlandse Antillen.

De dienst functioneert intussen reeds tien jaren met goede resultaten.

Met name mag hier worden vermeld de bronnen-uitgave van 1974 onder de titel "De Slavenopstand op Curaçao". Bronnenpublicaties, publicaties van originele archiefbescheiden, hebben o.a. tot doel de Antillianen te stimuleren tot verdere studies en tot nieuwe interpretaties van gegevens van historisch-wetenschappelijke aard. In 1975 is de organisatie doorgelicht door een Nederlandse archiefdeskundige, die in een rapport aan de Antilliaanse regering een aantal aanbevelingen heeft gedaan, welke inmiddels zijn opgevolgd of ten dele nog moeten worden uitgevoerd.

Voor de verdere ontwikkeling van deze dienst is de totstandkoming van deze landsverordening een eerste vereiste.

Het hierboven aangehaalde Landsbesluit van de 26ste augustus 1969 had in feite in hogere wettelijke voorschriften verankerd dienen te zijn. Zie in dit verband de tekst van artikel 11.

Ad artikel 12

Hierin wordt de plaats en de bestemming van de algemene landsarchiefbewaarplaats vastgesteld. In de eerste plaats dienen in deze bewaarplaats de archieven afkomstig van de centrale overheidsorganen te worden bewaard, voorts archieven van andere landsorganen voor zover daarvoor geen afzonderlijke archiefbewaarplaats werd aangewezen. De landsverordening houdt rekening met de wensen van eilandsbesturen om te komen tot oprichting van landsarchiefbewaarplaatsen in alle eilandgebieden van de Nederlandse Antillen.

Ook is in dit verband gedacht aan een toekomstig gezamenlijk beheer in een landsarchiefbewaarplaats van de archieven van meer dan één eiland, b.v. op één van de Bovenwindse Eilanden.

Het verdient aanbeveling om duidelijk te doen uitkomen, dat uit een archivistisch oogpunt bezien de normale en dus meest gewenste toestand is, dat een bijzondere landsarchiefbewaarplaats wordt beheerd door een hoger archiefambtenaar en dat alleen bij gebreke van dien het beheer wordt opgedragen aan een "middelbaar archiefambtenaar" dan wel aan het (voormalig) hoofd van het Bureau Registratuur op het betreffende eiland (of een ander persoon die bijzonder bekwaam en ervaren is op het gebied van archiefwezen).

Ad artikelen 13, 15 en 18

De verplichting tot zorg voor het archiefbeheer is geregeld in artikel 2.

Er bestaan verscheidene landsorganen – en er zullen er wellicht in de toekomst nog worden ingesteld –, die min of meer zelfstandig opereren en in dat kader een eigen archief voeren. Aan zulke colleges wordt bij artikel 13 de zorg voor dat archief uitdrukkelijk opgedragen.

Ad artikelen 16 en 17

Aan het slot van de inleiding op dit ontwerp is reeds uiteengezet, hoe het in deze artikelen bedoelde toezicht zal verlopen. Duidelijk moet zijn, dat er een verantwoordelijkheid t.a.v. overheidsarchieven bestaat, ook nadat die bescheiden hun belang voor de administratie hebben verloren.

Conservering van archieven in goede en geordende staat reeds vóór de overbrenging naar archiefbewaarplaatsen is een wettelijke plicht van de overheidsorganen. Daarop dient toezicht te worden gehouden. Het toezicht bedoeld in artikel 17 richt zich meer op de administratieve belangen bij de vorming van het archief. Hoewel elk van de beide sectoren een eigen vakspecialisatie betreft kan door goede samenwerking tussen de verantwoordelijke diensthoofden en hun medewerkers een doelmatige regeling worden getroffen, waardoor doublures bij de inspectie van archieven kunnen worden voorkomen.

Ad artikel 18

Artikel 18 bevat de verplichting dat de Eilandsraad een regeling vaststelt omtrent de zorg voor de archiefbescheiden van de eilandsorganen.

Artikel 18 zondert niet de zorg voor de naar een archiefbewaarplaats overgebrachte bescheiden uit, wat ook wel vanzelfsprekend is, omdat het eilandgebied niet verplicht is de archiefbescheiden van de eilandsorganen naar een landsarchiefbewaarplaats over te brengen. In de vast te stellen regeling zullen voorzieningen worden getroffen zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van deze landsverordening. De regeling, waarvan artikel 18 gewag maakt, moet dus betrekking hebben zowel op de zorg voor de nog niet als voor de wel naar een archiefbewaarplaats overgebrachte bescheiden. De officiële interpretatie van het

begrip zorg – die uit de toelichting op artikel 2 kan worden afgeleid – dient richtsnoer te zijn voor de op grond van artikel 18 vast te stellen regeling. De kosten, aan de uitoefening van de hier bedoelde zorg verbonden, komen ten laste van het eilandgebied.

Ad artikel 19

Hiervoor zij verwezen naar hetgeen is opgemerkt bij artikel 4.

Ad artikel 21

Het is niet zonder meer duidelijk, of het in dit artikel genoemde Koninklijk besluit, voor zover het niet reeds eerder vervallen is – bij artikel 1 van het Koninklijk besluit van 29 januari 1915 tot wijziging van enige Koninklijke besluiten i.v.m. de invoering van de nieuwe strafwetgeving voor de kolonie Curaçao (P.B. 1915, no. 20) geschiedde zulks met artikel 6-, nog steeds van kracht is. Immers, afgezien van die bepalingen die zich ook rechtsstreeks uit andere rechtsregels, b.v. omtrent de eigendom, laten afleiden of die in latere wettelijke regelingen zijn opgenomen, zoals het geval is met die van artikel 5, tweede lid, welke in artikel 45, tweede lid sub d van de Pensioenverordening Burgerlijke Landsdienaren 1938 (P.B. 1976, no. 45) voortleeft, is het zeer wel mogelijk dat de specifieke bepalingen van het besluit van 1854 door desuetudo hun kracht verloren hebben.

Niettemin acht de ondergetekende het wenselijk, teneinde alle twijfel omtrent de rechtskracht van het besluit uit te sluiten, een vervallenverklaring, onder voorbehoud, van de daarvoor in aanmerking komende bepalingen in de onderhavige landsverordening op te nemen.

De Minister van Algemene Zaken,
D. F. MARTINA.